2114 Egil löser ekvationen $(x-5)^2 = 16$ med kvadratrotsmetoden.

$$(x-5)^2 = 16$$
$$x-5 = \pm\sqrt{16}$$
$$x-5 = \pm 4$$
$$x_1 = 4+5 = 9$$
$$x_2 = -4+5 = 1$$

Är lösningen och svaret korrekt? Motivera.

2114. Ja, beräkningen är korrekt.

$(9-5)^2 = 16$, $(1-5)^2 = 16$

2115 Lös ekvationerna med kvadratrotsmetoden.

a) $(x+3)^2 = 100$

b) $(x-9)^2 = 9$

c) $(x+1)^2 + 3 = 52$

2115. a) $x+3 = \pm\sqrt{100}$

$\underline{x = -3 \pm 10}$

b) $x-9 = \pm\sqrt{9}$

$\underline{x = 9 \pm 3}$

c) $(x+1)^2 = 49$

$x+1 = \pm\sqrt{49}$

$\underline{x = -1 \pm 7}$

2116 Lös ekvationerna algebraiskt.

a) $(2x)^2 + 15^2 = 17^2$

b) $x = x^2$

c) $3x^2 = x^2 + 3$

d) $5x(4x - 6) = 0$

2116. a) $(2x)^2 = 64$

$2x = \pm 8$

$\underline{x = \pm 4}$

b) $x - x^2 = 0$

$x(1 - x) = 0$

$\underline{x_1 = 0, \quad x_2 = 1}$

c) $2x^2 = 3$

$\underline{x = \pm\sqrt{3/2}}$

d) $\underline{x_1 = 0, \quad x_2 = \frac{3}{2}}$

2117 a) Ekvationen $ax^2 - 20x = 0$ har lösningarna $x = 0$ och $x = 5$. Bestäm värdet på a.

b) Ekvationen $(x - a)^2 = 4$ har roten $x = 1$. Vilka värden är möjliga på a?

2117. a) $x(ax - 20) = 0$

$a \cdot 5 - 20 = 0$

$\underline{a = 4}$

b) $(1 - a)^2 = 4$

$1 - a = \pm 2$

$a = 1 \pm 2$

$\underline{a_1 = -1, \quad a_2 = 3}$

2118 Ekvationen $x^2 + bx + c = 0$
har lösningarna $x_1 = 1$ och $x_2 = 2$.
Bestäm värdet på b och c.

2118.
$$\begin{cases} 1 + b + c = 0 \\ 4 + 2b + c = 0 \end{cases} \Leftrightarrow$$

$$- \begin{cases} 2 + 2b + 2c = 0 \\ 4 + 2b + c = 0 \end{cases}$$

$$-2 + c = 0$$

$$c = 2 \Rightarrow b = -3$$

$$\underline{(b, c) = (-3, 2)}$$

2128 Lös ekvationerna.
a) $(x - 3)^2 = 49$ b) $(x + 3)(x - 3) = 8x$

2128. a)
$$x - 3 = \pm 7$$
$$\underline{x = 3 \pm 7}$$

b)
$$x^2 - 9 = 8x$$
$$x^2 - 8x - 9 = 0$$
$$(x + 1)(x - 9) = 0$$
$$\underline{x_1 = -1,\ x_2 = 9}$$

2129 Nadia ska lösa en andragradsekvation med lösningsformeln. Ekvationen är skriven på formen $x^2 + px + q = 0$.

Nadia skriver

$x = 3 \pm \sqrt{4}$

Ge exempel på hur ekvationen kan se ut.

2129. $(x-3-2)(x-3+2) = (x-5)(x-1) =$

$= \underline{x^2 - 6x + 5}$

2137 För vilka värden på a saknar ekvationen reella rötter?

a) $x^2 = a$ b) $x^2 - 12x + a = 0$

2137. a) $\underline{a < 0}$

b) $x = 6 \pm \sqrt{36-a} \Rightarrow 36 - a < 0 \Rightarrow \underline{a > 36}$

2138 Lös ekvationerna och svara exakt.

a) $2(y-1)^2 = 6$ b) $(2y)^2 - 3 = -2$

2138.

a) $(y-1)^2 = 3$

$\underline{y = 1 \pm \sqrt{3}}$

b) $(2y)^2 = 1$

$2y = \pm 1$

$\underline{y = \pm \frac{1}{2}}$

2139 Lös ekvationerna.

a) $x^2 - 3x + 2 = 0$ c) $x^2 - \frac{10}{3}x - \frac{25}{3} = 0$

b) $x^2 - \frac{2x}{5} - \frac{8}{25} = 0$ d) $\frac{x^2}{2} - \frac{x}{2} + \frac{1}{8} = 0$

2139. a) $x = \frac{3}{2} \pm \sqrt{\frac{9}{4} - \frac{8}{4}} = \underline{\frac{3}{2} \pm \frac{1}{2}}$

b) $x = \frac{1}{5} \pm \sqrt{\frac{1}{25} + \frac{8}{25}} = \underline{\frac{1}{5} \pm \frac{3}{5}}$

c) $x = \frac{5}{3} \pm \sqrt{\frac{25}{9} + \frac{75}{9}} = \underline{\frac{5}{3} \pm \frac{10}{3}}$

d) $\frac{1}{2}(x^2 - x + \frac{1}{4}) = 0$

$x = \frac{1}{2} \pm \sqrt{\frac{1}{4} - \frac{1}{4}} = \underline{\frac{1}{2}}$ (dubbelrot)

2140 Lös ekvationerna algebraiskt.

a) $x^2 + 1{,}2x = 0{,}6x^2 + 1$

b) $(x-4)^2 + (x-1)(x+1) = 25$

c) $2(x-2)^2 = (x-3)^2$

2140. a)

$$0{,}4x^2 + 1{,}2x - 1 = 0$$

$$0{,}4\left(x^2 + 3x - \frac{10}{4}\right) = 0$$

$$x = -\frac{3}{2} \pm \sqrt{\frac{9}{4} + \frac{10}{4}} = \underline{-\frac{3}{2} \pm \frac{\sqrt{19}}{2}}$$

b)

$$x^2 - 8x + 16 + x^2 - 1 = 25$$

$$2x^2 - 8x - 10 = 0$$

$$2(x^2 - 4x - 5) = 0$$

$$x = 2 \pm \sqrt{4+5} = \underline{2 \pm 3}$$

c)

$$2(x^2 - 4x + 4) = x^2 - 6x + 9$$

$$2x^2 - 8x + 8 = x^2 - 6x + 9$$

$$x^2 - 2x - 1 = 0$$

$$x = 1 \pm \sqrt{1+1} = \underline{1 \pm \sqrt{2}}$$

2141 Undersök ekvationen

$x^2 + 2x + 4a - 11 = 0$

För vilket eller vilka värden på talet a har ekvationen

a) inga reella rötter

b) två olika reella rötter

c) en dubbelrot?

2141. $x = -1 \pm \sqrt{12-4a}$

a) Inga reella rötter $\Rightarrow 12-4a < 0 \Rightarrow a > 3$

b) Två reella rötter $\Rightarrow 12-4a > 0 \Rightarrow a < 3$

c) En dubbelrot $\Rightarrow 12-4a = 0 \Rightarrow a = 3$

2142 Pone och Hanna diskuterar hur man kan avgöra antalet reella rötter till ekvationer på formen

$x^2 + px + q = 0$

- Pone påstår att ekvationen saknar reella rötter om $p^2 = 4q$.
- Hanna påstår att ekvationen har en dubbelrot om $p^2 < 4q$.

Har någon av dem rätt? Förklara.

2142. $x = -\frac{p}{2} \pm \sqrt{\frac{p^2}{4} - q}$

Reella rötter saknas om $\frac{p^2}{4} - q < 0 \Rightarrow p^2 < 4q$

Ekv. har dubbelrot om $\frac{p^2}{4} - q = 0 \Rightarrow p^2 = 4q$

Ingen av dem har rätt.

2143 I en del andra länder används en "*abc*-formel" i stället för vår "*pq*-formel".

a) Visa att ekvationen $ax^2 + bx + c = 0$

har lösningen $x = \dfrac{-b \pm \sqrt{b^2 - 4ac}}{2a}$

b) Lös ekvationen $8x^2 - 56x - 480 = 0$ med "*abc*-formeln".

c) Vilken ekvation ger med "*abc*-formeln"

lösningen $x = \dfrac{12 \pm \sqrt{12^2 + 2\,160}}{12}$

2143. a) $ax^2 + bx + c = 0$

$$a\left(x^2 + \frac{b}{a}x + \frac{c}{a}\right) = 0$$

om $a \neq 0 \Rightarrow x = -\dfrac{b}{2a} \pm \sqrt{\dfrac{b^2}{4a^2} - \dfrac{4ac}{4a^2}} = \dfrac{-b \pm \sqrt{b^2 - 4ac}}{2a}$

b) $x = \dfrac{56 \pm \sqrt{56^2 + 4 \cdot 8 \cdot 480}}{2 \cdot 8} = \dfrac{56 \pm 136}{16}$

12, -5

$x_1 = -5, \quad x_2 = 12$

c) $6x^2 - 12x - 90 = 0$

2144 Indra och Fanny ska lösa en ekvation av typen $x^2 + bx + c = 0$

Indra skriver av den andra termen (bx) fel och får lösningarna $x_1 = -6$ och $x_2 = 1$.

Fanny skriver av den sista termen (c) fel och får lösningarna $x_1 = 2$ och $x_2 = 3$.

Vilken ekvation försöker de lösa?
Motivera ditt svar.

2144.

$$\left.\begin{aligned}(x+6)(x-1) &= x^2+5x-6\\ (x-2)(x-3) &= x^2-5x+6\end{aligned}\right\} \Rightarrow$$

Korrekt ekvation $= \underline{x^2-5x-6}$

2151 Produkten av två på varandra följande positiva udda heltal är 1 155.
Vilket är det mellanliggande jämna heltalet?

2151.

Udda tal: $2x+1$
Nästa udda tal: $2x+3$

$$(2x+1)(2x+3) = 1155$$

$$4x^2+8x+3 = 1155$$

$$4x^2+8x-1152 = 0$$

$$4(x^2+2x-288) = 0$$

$$x = -1 \pm \sqrt{1+288} = -1 \pm 17 = 16$$

$\underline{\text{Mellanliggande talet} = 2x+2 = 2\cdot16+2 = 34}$

2152 För ekvationen $x^2 + bx + c = 0$ gäller att konstanterna b och c är lika. Ekvationen har en lösning $x = 1$.
Vilken är den andra lösningen?

2152.

$$(x-1)(x-a) = x^2 + (-a-1)x + a$$

b och c lika $\Rightarrow$ $-a-1 = a$ $\Rightarrow$ $\underline{a = -\frac{1}{2}}$

2153 För en triangel gäller att höjden, h, är 2 cm längre än basen, x. Arean är 20 cm^2.
Bestäm höjden. Svara exakt.

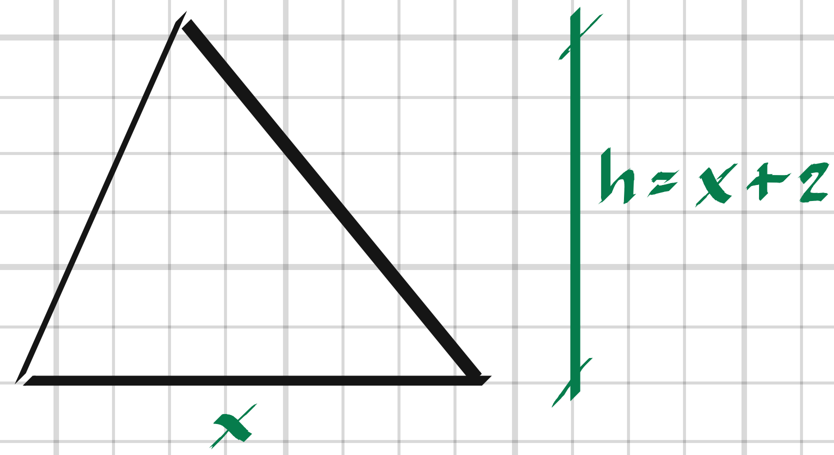

2153.

$$\frac{x(x+2)}{2} = 20$$

$$x^2 + 2x = 40$$

$$x^2 + 2x - 40 = 0$$

$$x = -1 \pm \sqrt{1+40} = -1 \pm \sqrt{41}$$

$$h = x + 2 = \underline{1 \pm \sqrt{41}}$$

2154 En rektangulär gräsmatta har måtten 18 m × 27 m. Den utökas runt om med en lika bred remsa överallt.

Bestäm remsans bredd så att gräsmattans area fördubblas.

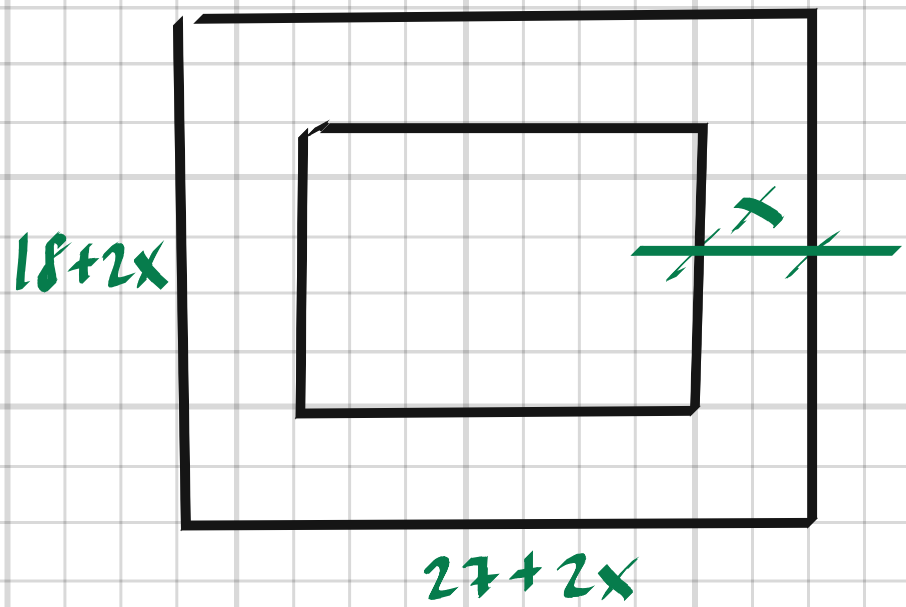

2154.

$$(27+2x)(18+2x) = 2 \cdot 27 \cdot 18$$

$$486 + 90x + 4x^2 = 972$$

$$4x^2 + 90x - 486 = 0$$

$$4\left(x^2 + \frac{45}{2}x - \frac{243}{2}\right) = 0$$

$$x = -\frac{45}{4} \pm \sqrt{\frac{45^2}{16} + \frac{243 \cdot 8}{16}} = \frac{-45 \pm 63}{4} = \frac{8}{2} = \underline{4{,}5 \text{ m}}$$

2155 Två tal har summan 41 och produkten 238.
Vilka är talen? Lös uppgiften med en algebraisk metod.

2155.

$$\begin{cases} x + y = 41 \\ xy = 238 \end{cases}$$

$$y = 41 - x \Rightarrow xy = 41x - x^2$$

$$41x - x^2 = 238$$

$$x^2 - 41x + 238 = 0$$

$$x = \frac{41}{2} \pm \sqrt{\frac{41^2}{4} - \frac{238 \cdot 4}{4}} = \frac{41 \pm 27}{2}$$

$$x_1 = 7 \Rightarrow y_1 = 34$$

$$x_2 = 34 \Rightarrow y_2 = 7$$

Talen är 7 och 34

2156 Tre positiva tal a, b och c som uppfyller att $a^2 + b^2 = c^2$ kallas pythagoreisk trippel.
Följande metod att hitta pythagoreiska tripplar sägs komma från Pythagoras själv:
Om n är ett positivt heltal är

$a = 2n + 1$
$b = 2n^2 + 2n$
$c = 2n^2 + 2n + 1$

Visa att metoden

a) ger en pythagoreisk trippel för $n = 3$ och $n = 4$

b) ger pythagoreiska tripplar för alla n.

c) Kan du hitta en pythagoreisk trippel som formlerna inte ger?

2156.

a) $n = 3 \Rightarrow$ $\qquad$ $n = 4 \Rightarrow$

$a = 2\cdot 3 + 1 = 7$ $\qquad$ $a = 2\cdot 4 + 1 = 9$

$b = 2\cdot 3^2 + 2\cdot 3 = 24$ $\qquad$ $b = 2\cdot 4^2 + 2\cdot 4 = 40$

$c = 25$ $\qquad$ $c = 41$

$7^2 + 24^2 = 25^2$ $\qquad$ $9^2 + 40^2 = 41^2$

b) $HL = a^2 + b^2 = (2n+1)^2 + 4n^2(n+1)^2 = 4n^2 + 4n + 1 +$
$+ 4n^2(n^2 + 2n + 1) = 4n^2 + 4n + 1 + 4n^4 + 8n^3 + 4n^2 =$
$= 4n^4 + 8n^3 + 8n^4 + 4n + 1$

$VL = c^2 = (2n^2 + 2n + 1)(2n^2 + 2n + 1) = 4n^4 + 4n^3 + 2n^2 +$
$+ 4n^3 + 4n^2 + 2n + 2n^2 + 2n + 1 =$
$= 4n^4 + 8n^3 + 8n^2 + 4n + 1 = HL$ Svar: Ja.

c) Formeln gäller bara för udda a.
Exempelvis gäller även $6^2 + 8^2 = 10^2$

2213 I figuren visas graferna till två funktioner f och g. Graferna skär varandra i två punkter.

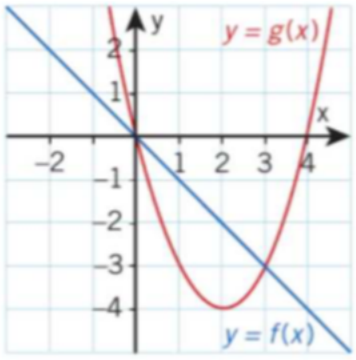

a) Bestäm $g(4) - f(4)$.

b) Lös ekvationen $f(x) = g(x)$.

c) För vilka x är $f(x) > g(x)$?

d) För vilka x är $f(x) \leq g(x)$?

2213.

a) $g(4) - f(4) = 0 - (-4) = 4$

b) $x_1 = 0 \; , \; x_2 = 3$

c) $0 < x < 3$

d) $x \leq 0 \; , \; x \geq 3$

2214 Funktionen $f(x) = x + 7$ är definierad för $x > 0$. Bestäm värdemängden.

2214.

Värdemängden > 7

2215 Vilket värde har talet k om

a) $f(x) = kx + 3$ och $f(4) = 5$

b) $g(x) = 2x^2 - 3x + k$ och $g(-2) = 8$?

2215.

a) $k \cdot 4 + 3 = 5 \Rightarrow k = \underline{\frac{1}{2}}$

b) $2 \cdot (-2)^2 - 3 \cdot (-2) + k = 8 \Rightarrow k = 8 - 8 - 6 = \underline{-6}$

2216 Låt $f(x) = 5x - 2x^2$ och bestäm

a) $f(-3a)$ b) $f(f(3))$

2216.

a) $f(-3a) = 5 \cdot (-3a) - 2 \cdot (-3a)^2 = \underline{-15a - 18a^2}$

b) $f(f(x)) = 5(5x - 2x^2) - 2(5x - 2x^2)^2$

$f(f(3)) = 5(15 - 18) - 2(15 - 18)^2 = -15 - 18 = \underline{-33}$

2217 Av en 12 dm bred plåt bockar vi en öppen ränna med rektangulär tvärsnittsarea, y dm^2.

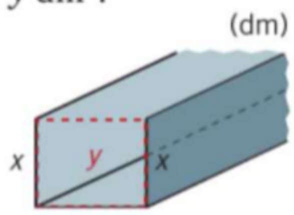

Ställ upp en formel för den funktion som beskriver arean, y dm^2, och ange funktionens definitionsmängd och värdemängd.

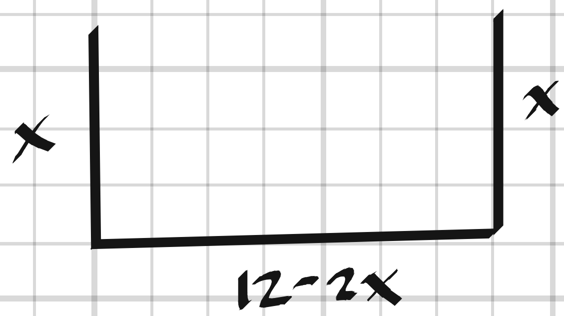

2217. $y = x(12-2x) = 12x - 2x^2$

def. mängd: $0 < x < 6$ dm

värdemängd: $0 < y < 18$ dm^2 $\quad (y_{max} = y(3) = 18)$

2218 Låt $f(x) = ax + b$. Bestäm a och b så att $f(ax + b) = x + 1$

2218. $f(ax+b) = a(ax+b) + b = a^2x + ab + b$

$a^2x + ab + b = x + 1 \Rightarrow a = 1,\ 2b = 1 \Rightarrow b = \frac{1}{2}$

$(a, b) = (1, \frac{1}{2})$

2219 Figuren visar graferna till funktionerna f, g och h.

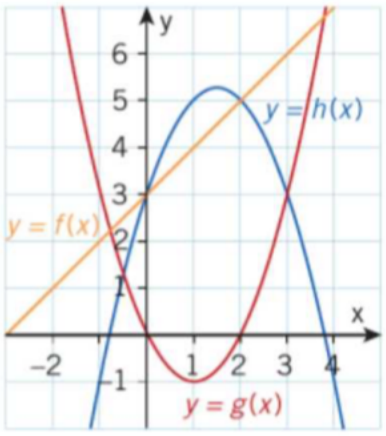

a) Bestäm x så att $g(x+2) = 5$.

b) För vilka x gäller att både $h(x) > g(x)$ och $h(x) < f(x)$?

c) Lös ekvationen $f(x) - g(x) = 3$.

d) Bestäm $h(a)$ så att $h(2a) = 3$.

2219. a) $x_1 + 2 = -1{,}5 \Rightarrow \underline{x_1 = -3{,}5}$

$x_2 + 2 = 3{,}5 \Rightarrow \underline{x_2 = 1{,}5}$

b) $\underline{-0{,}5 < x < 0, \quad 2 < x < 3}$

c) $\underline{x_1 = 0, \; x_2 = 3}$

d) $2a_1 = 0 \Rightarrow a_1 = 0 \Rightarrow \underline{h(a_1) = 3}$

$2a_2 = 3 \Rightarrow a_2 = 1{,}5 \Rightarrow \underline{h(a_2) = 5{,}3}$

2232 Tabellen nedan visar information om graferna till fyra andragradsfunktioner.

	$y = f(x)$	$y = g(x)$	$y = h(x)$	$y = c(x)$
Skärning med y-axeln	$y = -4$	$y = -2$	$y = -7$	$y = 8$
Nollställen	$x = 5$ $x = 1$	$x = 1$ $x = -5$	$x = 3$ $x = -9$	Saknar nollställen
Symmetrilinje	$x = 3$	$x = -2$	$x = -3$	$x = 5$
En punkt på grafen	$(0, -4)$	$(-4, -2)$	$(-6, -7)$	$(10, 8)$

a) Rita av tabellen och fyll i det som saknas. Tänk på att andragradsfunktionens graf är symmetrisk.

b) Skissa graferna till de fyra funktionerna.

2232.

b) Skissat i Geogebra:

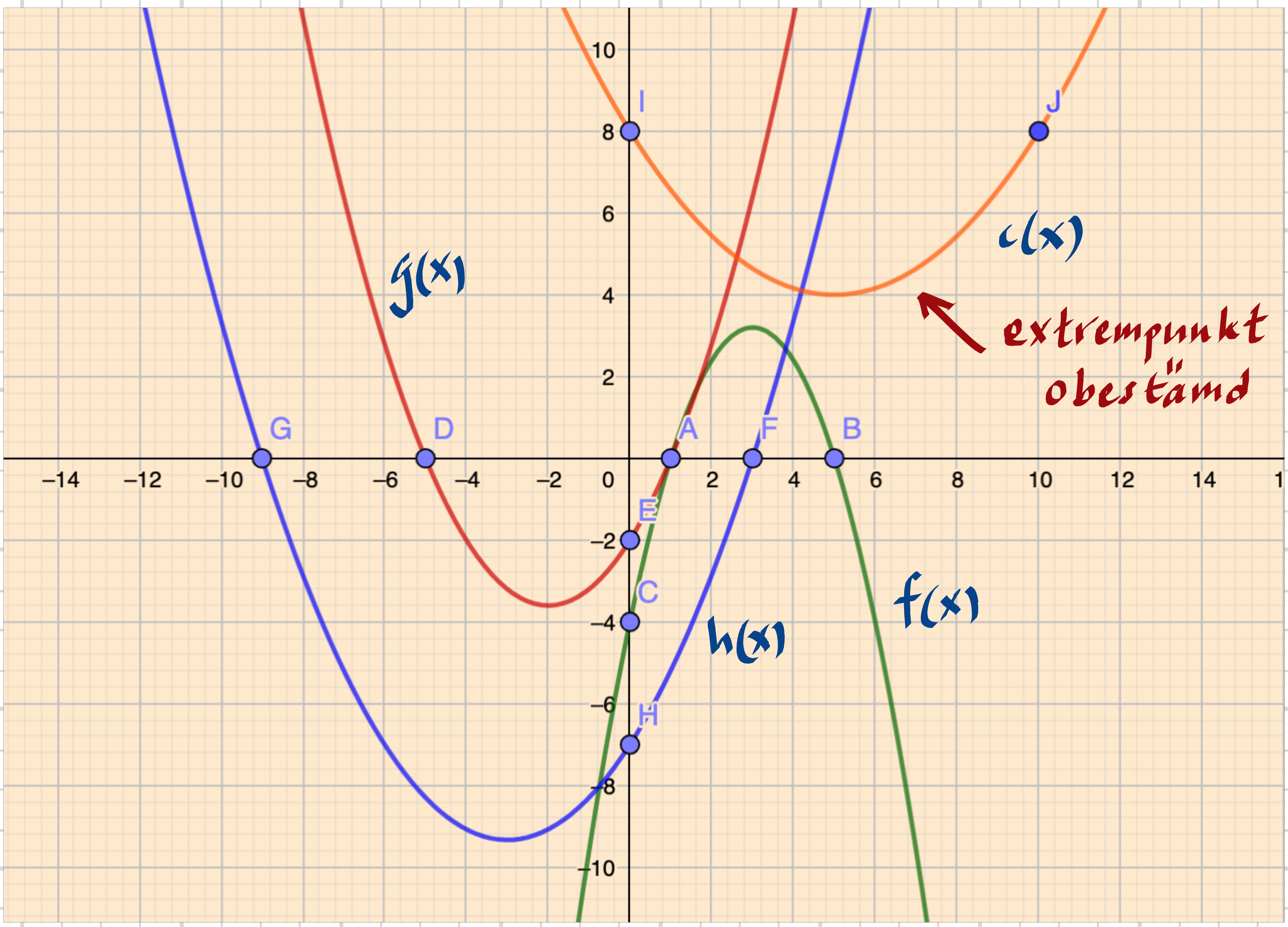

2233 Rita grafen till funktionen
$y = 4x^2 - 6x + 5$
och förklara varför ekvationen
$4x^2 - 6x + 5 = 2$
saknar reell lösning.

2233.

$y(x) = 0 \Rightarrow$

$4x^2 - 6x + 5 = 0$

$4\left(x^2 - \frac{3}{2}x + \frac{5}{4}\right) = 0$

$x = \frac{3}{4} \pm \sqrt{\frac{9}{16} - \frac{20}{16}} = \frac{3}{4} \pm \frac{\sqrt{11}\,i}{4} \Rightarrow$ Saknar reella nollställen.

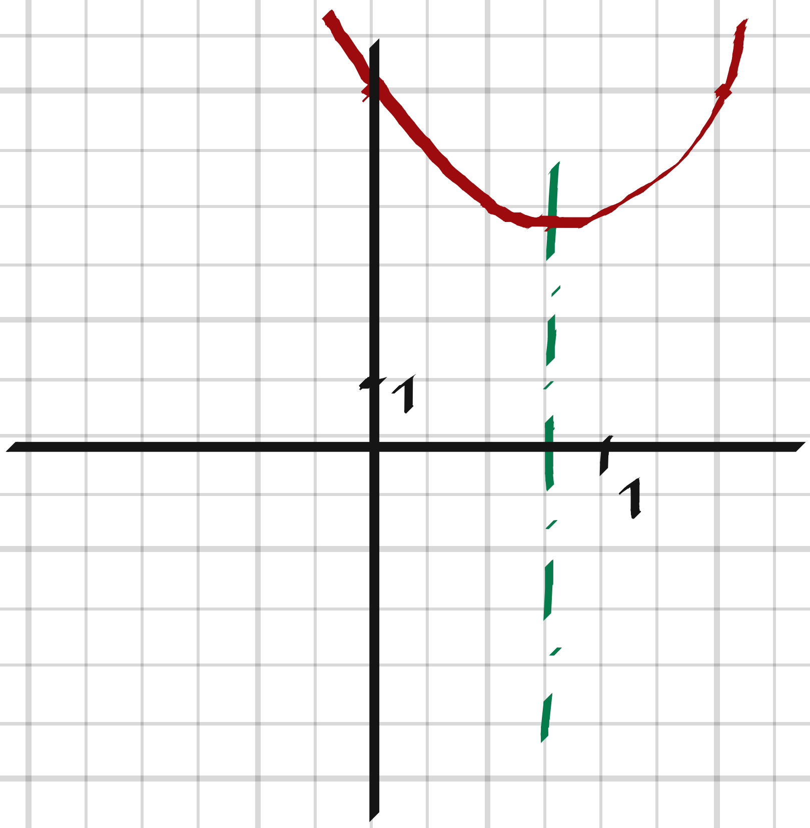

$y(0) = y\left(\frac{3}{2}\right) = 5$

$y\left(\frac{3}{4}\right) = 4 \cdot \frac{9}{16} - 6 \cdot \frac{9}{16} + 5 = 3{,}875$

Funktionens minsta värde $3{,}875 > 2 \Rightarrow$ Ingen skärning

2234 Grafen till en andragradsfunktion har symmetrilinjen $x = 1$. Punkterna (0, 8) och (4, 24) ligger på kurvan.

Ange koordinaterna för ytterligare två punkter på kurvan.

2234. (2,8) och (−2,24)

2235 Grafen till funktionen $f(x) = 3 + bx - 2x^2$ går genom punkten (2, 5).

a) Bestäm $f(-1)$.

b) Rita grafen och bestäm funktionens nollställen.

2235. $3 + b \cdot 2 - 2 \cdot 2^2 = 5 \Rightarrow b = 5 \Rightarrow$

$f(x) = 3 + 5x - 2x^2$

a) $f(-1) = 3 + 5(-1) - 2 \cdot (-1)^2 = 3 - 5 - 2 = \underline{-4}$

b) $f(x) = 0 \Rightarrow 3 + 5x - 2x^2 = 0$

$-2\left(x^2 - \frac{5}{2}x - \frac{3}{2}\right) = 0$

$x = \frac{5}{4} \pm \sqrt{\frac{25}{16} + \frac{24}{16}} = \frac{5 \pm 7}{4} \Rightarrow x_1 = -\frac{1}{2},\ x_2 = 3$

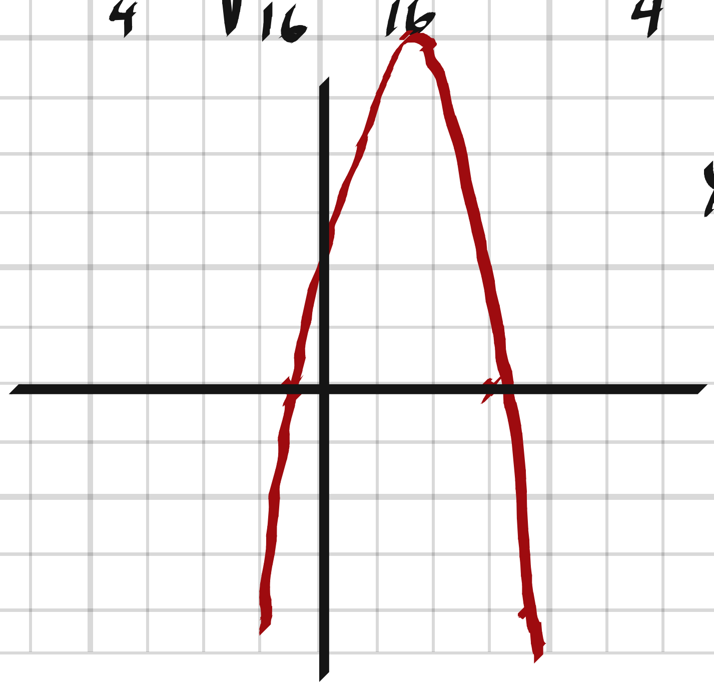

$y_{max} = y\left(\frac{5}{4}\right) = 3 + 5 \cdot \frac{5}{4} - 2\left(\frac{5}{4}\right)^2 = 6{,}125$

2236 Figuren visar grafen till funktionen $y = f(x)$ där $f(x) = 2x^2 - 4x + 3$.

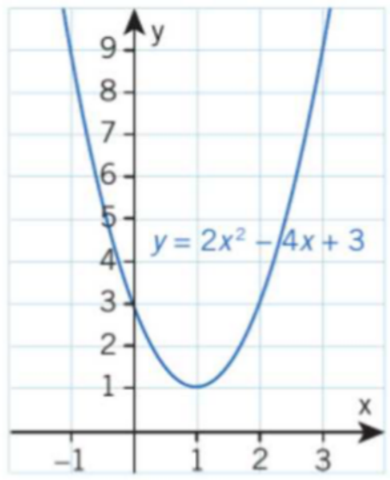

a) Förklara hur man med hjälp av grafen kan lösa ekvationen $2x^2 - 4x = 6$. Ange lösningen.

b) Använd grafen för att skriva en andragradsekvation som har lösningen $x_1 = 0$ och $x_2 = 2$.

2236. a) $2x^2 - 4x = 6$ kan skrivas om som

$2x^2 - 4x + 3 = 9$

Ta sedan ut x-koord. då $f(x) = 9$.

$\underline{x_1 = -1,\ x_2 = 3}$

b) $2x^2 - 4x + 3 = 3 \Rightarrow$

$\underline{2x^2 - 4x = 0}$

2237 Grafen till en funktion $y = ax^2 + bx + c$ skär y-axeln i punkten $(0, -1)$.

a) Bestäm c.

b) Bestäm a och b om vi vet att punkterna $(1, 2)$ och $(-1, -2)$ ligger på kurvan.

2237. a) $\underline{c = -1}$

b) $(1,2) \Rightarrow a \cdot 1^2 + b \cdot 1 - 1 = 2 \Rightarrow a + b - 3 = 0$

$(-1,-2) \Rightarrow a \cdot (-1)^2 + b \cdot (-1) - 1 = -2 \Rightarrow a - b + 1 = 0$

$$+\begin{cases} a + b - 3 = 0 \\ a - b + 1 = 0 \end{cases}$$

$2a - 2 = 0$

$a = 1$, $b = 3 - a = 3 - 1 = 2$

$\underline{(a, b) = (1, 2)}$

2238 Figuren visar grafen till funktionen $y = f(x)$ där $f(x) = x^2 - 4$.

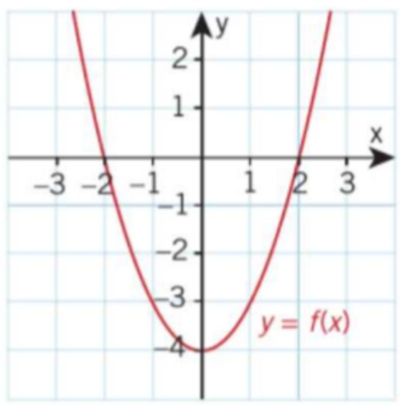

a) Ge exempel på en rät linje på formen $y = kx + m$ som aldrig skär grafen till $y = f(x)$.

b) Ge exempel på en andragradsfunktion på formen $y = ax^2 + bx + c$ som aldrig skär grafen till $y = f(x)$.

2238. a) $y = x - 5$

b) $y = -x^2 + x - 5$

2250 Bestäm symmetrilinjen till andragradsfunktionen utan att rita eller multiplicera ihop uttrycken.

a) $y = (x - 3)(x + 9)$

b) $y = (x + 1)^2$

2250. a) $x = \frac{3-9}{2} = \underline{-3}$

b) $x = \underline{-1}$ (Symmetrilinjen sammanfaller med dubbelrotens x-koord.)

2251 Bestäm med hjälp av beräkningar koordinaterna för extrempunkten till andragradsfunktionerna

a) $y = 100x - 40x^2$

b) $y = \frac{x^2}{2} - x + 1$

c) $y = 0{,}1x^2 + 0{,}12x - 0{,}108$

2251. a) $y = 10x(10 - 4x)$

Nollställen: $x_1 = 0$, $x_2 = 2{,}5$

Symmetrilinje: $x = 1{,}25$

$y_{max} = y(1{,}25) = 100 \cdot 1{,}25 - 40 \cdot 1{,}25^2 = 62{,}5$

Extrempunkten $= (1{,}25, 62{,}5)$

b) $y = \frac{1}{2}(x^2 - 2x + 2)$

Symmetrilinje: $x = -\left(\frac{-2}{2}\right) = 1$

$y_{min} = y(1) = \frac{1^2}{2} - 1 + 1 = \frac{1}{2}$

Extrempunkten $= (1, 0{,}5)$

c) $y = 0.1(x^2 + 1{,}2x - 1{,}08)$

Symmetrilinje: $x = -0{,}6$

$y_{min} = y(-0{,}6) = 0{,}1 \cdot (-0{,}6)^2 + 0{,}12(-0{,}6) - 0{,}108 = -0{,}144$

Extrempunkten $= (-0{,}6, -0{,}144)$

2252 Utgå från funktionen $y = x^2 - 2x + a$.

a) Bestäm värdet på a så att funktionen endast har ett nollställe.

b) För vilka värden på a saknar funktionen nollställen?

2252.

$y = 0 \Rightarrow x = 1 \pm \sqrt{1^2 - a}$

a) Ett nollställe $\Rightarrow 1 - a = 0 \Rightarrow \underline{a = 1}$

b) Nollställen saknas $\Rightarrow 1 - a < 0 \Rightarrow \underline{a > 1}$

2253 Kirsti tittar på funktionen $y = x(x-6) + 8$ och säger:

"Jag kan direkt se två olika x-värden som ger y-värdet 8 och på det sättet hitta funktionens symmetrilinje."

Förklara hur Kirsti kan se det och bestäm sedan symmetrilinjen.

2253.

$x = 0$ och $x = 6$ ger bägge $y = 8$.

Då måste symmetrilinjen vara $x = \frac{0+6}{2} = 3$

2254 Funktionen $y = x^2 - 4x + a$ är given.

a) Ange symmetrilinjens ekvation.

b) Vilket värde har a om funktionens minsta värde är 5?

2254.

a) $x = -\left(\frac{-4}{2}\right) = 2$

b) $y(2) = 5 \Rightarrow 2^2 - 4 \cdot 2 + a = 5 \Rightarrow a = 9$

2255 Ge exempel på en andragradsfunktion f för vilken gäller att

a) funktionen har sitt minsta värdet då $x = -3$

b) extrempunktens koordinater är (2, 10)

c) funktionen har endast ett nollställe och att grafen skär y-axeln där $y < -4$.

Motivera dina svar.

2255.

a) $y = x^2 - 3$

b) $y = x^2 - 4x + a$

$y(2) = 10 \Rightarrow 2^2 - 4 \cdot 2 + a = 10 \Rightarrow a = 14$

$y = x^2 - 4x + 14$

c) $y = (x-a)^2$

$y(0) < -4 \Rightarrow (0-a)^2 < 4 \Rightarrow a < \pm 2$

Väljer exempelvis $a = 1$:

$y = (x-1)^2 = x^2 - 2x + 1$

2256 För funktionen f gäller att

$f(x) = 29 - (b + x)^2$

a) Oliver påstår att han enkelt kan bestämma funktionens extremvärde. Hur gör han då?

b) Vilken är funktionens värdemängd?

c) Ange koordinaterna för funktionens extrempunkt.

2256. a) Termen $(b+x)^2$ kan inte vara negativ.

Då följer att $f_{max} = 29$.

b) $y \leq 29$

c) $f(x) = -x^2 - 2bx - b^2 + 29 =$

$= -(x^2 + 2bx + b^2 - 29) \Rightarrow$

Symmetrilinje: $x = -\frac{2b}{2} = -b$

Maxpunkten $= (-b, 29)$

2257 Figuren visar grafen till $y = ax^2 + bx + c$.

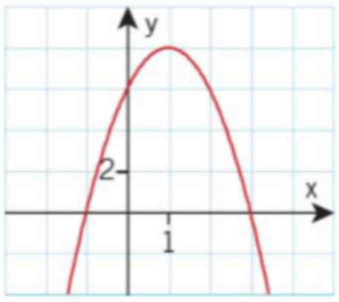

a) Bestäm konstanterna a, b och c.

b) Hur ändras värdet på a, b och c om grafen speglas i x-axeln?

c) Hur ändras värdet på a, b och c om grafen speglas i y-axeln?

2257. a) $y = k \cdot (x+1)(x-3)$

$(0,6) \Rightarrow k \cdot (0+1)(0-3) = 6 \Rightarrow k = -2$

$y = -2(x+1)(x-3) = -2(x^2 - 2x - 3) = -2x^2 + 4x + 6$

$\underline{(a, b, c) = (-2, 4, 6)}$

b) Värdena byter tecken, dvs $(a, b, c) = (2, -4, -6)$

2264 En musikklass ska sätta upp en musikal. Tidigare erfarenheter har visat att om priset per biljett är x kr så säljer man a biljetter där $a = 400 - 2x$.
Klassens utgifter är 7 000 kr.

a) Hur många biljetter säljer klassen om de kostar 50 kr?

b) Förklara varför vinsten kan beskrivas med funktionen
$V(x) = x \cdot (400 - 2x) - 7000$

c) Beräkna den maximala vinsten.

2264. a) $a(50) = 400 - 2 \cdot 50 = \underline{300 \text{ st}}$

b) Intäkterna = antal sålda biljetter multiplicerat med biljettpriset

Utgifterna var 7000 kr

Vinsten = Intäkterna - Utgifterna.

c) $V(x) = -2x^2 + 400x - 7000 = -2(x^2 - 200x + 3500)$

Symmetrilinjen: $x = -\left(\frac{-200}{2}\right) = 100$

$V_{max} = V(100) = 100 \cdot (400 - 2 \cdot 100) - 7000 = \underline{13\,000 \text{ kr}}$

2265 Bärkabeln mellan pylonerna (brotornen) på Högakustenbron har en form som kan beskrivas av andragradsfunktionen

$y = 56 + 0{,}000\,344x^2$

där y m är höjden över vattenytan och x m det horisontella avståndet till symmetrilinjen genom B.

Vilka koordinater har punkterna A, B och C?

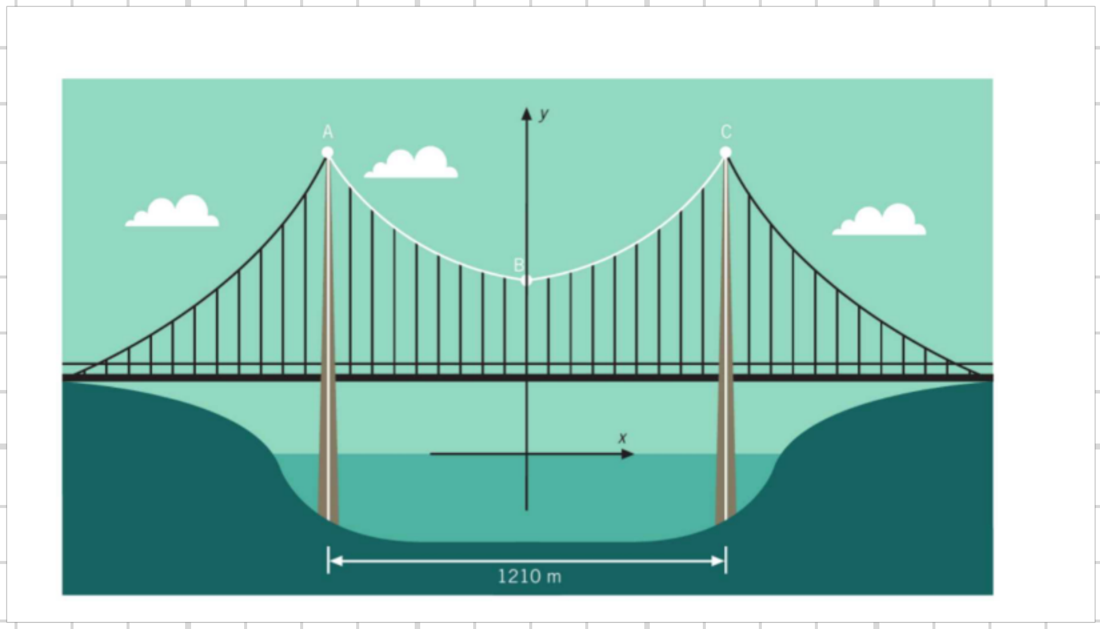

2265.

$A = (-605, y(-605)) = \underline{(-605, 182)\text{ m}}$

$B = (0, y(0)) = \underline{(0, 56)\text{ m}}$

$C = (605, y(605)) = \underline{(605, 182)\text{ m}}$

2266 En lantbrukare ska inhägna en rektangulär beteshage, vars ena sida utgörs av en älv. Till de tre övriga sidorna har han 300 m stängsel. Låt beteshagens area vara y m² och två av dess sidor x m.

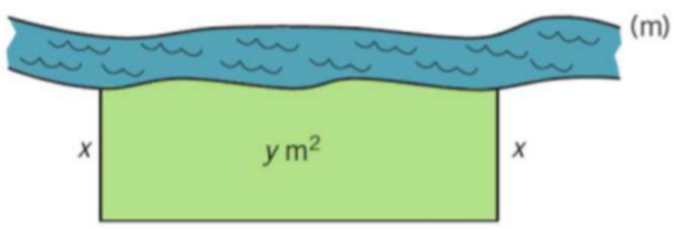

a) Bestäm y som funktion av x.

b) Ange funktionens definitionsmängd.

c) Bestäm beteshagens maximala area och ange funktionens värdemängd.

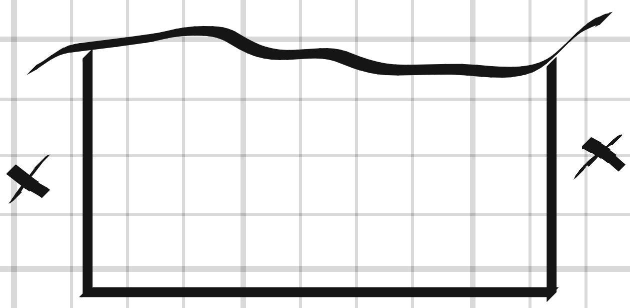

2266. a) $\underline{y = x(300-2x)} = -2x^2 + 300x = -2(x^2 - 150x)$

b) $\underline{0 < x < 150 \text{ m}}$

c) Symmetrilinje: $x = -\left(\frac{-150}{2}\right) = 75$

$y_{max} = y(75) = -2 \cdot 75^2 + 300 \cdot 75 = \underline{11\,250 \text{ m}^2}$

$\underline{0 < y \leq 11\,250 \text{ m}^2}$

2267 Anna tävlar i simhopp. Hennes höjd h meter över vattenytan beskrivs av modellen

$h = -5t^2 + 6t + 3,2$

där t sekunder är tiden efter det att hon lämnat sviktbrädan.

a) Från vilken höjd hoppar Anna?

b) Vilken är hennes högsta höjd?

c) Hur länge är Anna i luften?

2267. a) 3,2 m

b) $h = -5(t^2 - \frac{6}{5}t - \frac{3,2}{5})$

Symmetrilinje: $t = -(-\frac{6/5}{2}) = 0,6$

$h_{max} = h(0,6) = -5 \cdot 0,6^2 + 6 \cdot 0,6 + 3,2 = 5,0$ m

c) $h = 0 \Rightarrow t^2 - \frac{6}{5}t - \frac{3,2}{5} = 0$

$t = 0,6 (\pm) \sqrt{0,36 + 0,64} = 0,6 + 1 = 1,6$ s

2268 Om ett företag säljer x antal maskiner till ett pris av $(30 - 0{,}4x)$ miljoner kronor blir intäkten $I(x)$ miljoner kronor, där

$I(x) = x(30 - 0{,}4x)$ för $0 \leq x \leq 60$

Kostnaden $K(x)$ miljoner kronor för att producera x maskiner är

$K(x) = 10x + 160$ för $0 \leq x \leq 60$

Vinsten ges av

$V(x) = I(x) - K(x)$

a) Vilka x-värden ger en positiv vinst $(V(x) > 0)$?

b) Beräkna den största möjliga vinsten.

2268. $V(x) = -0.4x^2 + 20x - 160 = -0{,}4(x^2 - 50x + 400)$

a) $V(x) > 0 \Rightarrow x^2 - 50x + 400 > 0$

$x > 25 - \sqrt{25^2 - 400} = 25 - 15 = 10$

$x < 25 + \sqrt{25^2 - 400} = 25 + 15 = 40$

Positiv vinst då $10 < x < 40$

b) Symmetrilinje: $x = -(-\frac{50}{2}) = 25$

$V_{max} = V(25) = -0{,}4 \cdot 25^2 + 20 \cdot 25 - 160 = 90$ milj. kr

2312 Placera talen i storleksordning

$9^{1/3}$ $0{,}9^2$ $9^{1/2}$ $8^{1/3}$

Motivera ditt svar.

2312. $8^{1/3} < 9^{1/3} < 9^{1/2}$

$0{,}9^2 < 1 < 8^{1/3} \Rightarrow$

$\underline{0{,}9^2,\ 8^{1/3},\ 9^{1/3},\ 9^{1/2}}$

2313 Lös ekvationerna och svara exakt.

a) $\frac{5x^5}{4} - 20 = 0$

b) $(3x)^2 + 36^{1/2} = 105$

c) $x^{4/3} \cdot x^{5/3} = 3$

2313. a) $x = \left(\frac{20 \cdot 4}{5}\right)^{1/5} = \underline{16^{1/5}}$

b) $9x^2 + 6 = 105$

$x = \pm\left(\frac{105-6}{9}\right)^{1/2} = \underline{\pm 11^{1/2}}$

c) $x^3 = 3$

$x = \underline{3^{1/3}}$

2314 Lös ekvationerna algebraiskt.
Svara med två decimaler.

a) $x^{1,19} = 9,32$

b) $4x^{1/3} = 5$

c) $x^2 = 35x^{-3}$

d) $x^{1/5} \cdot x^{2/5} = 3,8$

2314.

a) $x = 9.32^{1/1.19} = \underline{6.53}$

b) $x = \left(\frac{5}{4}\right)^3 = \underline{1.95}$

c) $x^5 = 35 \Rightarrow x = 35^{1/5} = \underline{2.04}$

d) $x = 3.8^{5/3} = \underline{9.25}$

2315 Melvin påstår att ekvationerna
$\sqrt{x} = 3$ och $x^2 = 81$ har samma lösning.
Stämmer det? Motivera ditt svar.

2315.

$\sqrt{x} = 3 \Rightarrow x = 3^2 = 9$

$x^2 = 81 \Rightarrow x = \pm 81^{1/2} = \pm 9$

Nej, $x^2 = 81$ ger även en negativ rot.

2316 Visa att talet $32^{3/5}$ kan förenklas till 8.

2316. $32^{3/5} = (2^5)^{3/5} = 2^3 = \underline{8}$

2317 Lös ekvationerna algebraiskt.

a) $\sqrt{x} \cdot x = 17$ b) $(2-x)^5 = 43$

2317. a) $x^{3/2} = 17 \Rightarrow$

$x = 17^{2/3} \approx \underline{6{,}61}$

b) $(2-x)^5 = 43$

$2 - x = 43^{1/5}$

$x = 2 - 43^{1/5} = \underline{-0{,}122}$

2318 Lös ekvationen $3^x + 3^x + 3^x = 27^x$ algebraiskt och kontrollera med ekvationslösande verktyg.

2318. $3 \cdot 3^x = 27^x$

$3^{x+1} = 3^{3x} \Rightarrow$

$x + 1 = 3x$

$\underline{x = \frac{1}{2}}$

2329 Lufttrycket, y millibar, avtar med höjden x km över havet enligt funktionen
$y = 1\,013 \cdot 0{,}887^x$

a) Hur stort är lufttrycket vid havsnivån?

b) Med hur många procent minskar trycket då höjden ökar med 1 km?

c) Beräkna lufttrycket på höjden 8 800 m.

d) Vilken fråga kan besvaras med olikheten $1\,013 \cdot 0{,}887^x < 800$?
Lös olikheten grafiskt.

2329.

a) $y(0) = \underline{1013 \text{ mbar}}$

b) $\dfrac{1013 - 1013 \cdot 0{,}887^1}{1013} = 1 - 0{,}887 = 0{,}013 = \underline{1{,}3\%}$

c) $y(8{,}8) = 1013 \cdot 0{,}887^{8{,}8} = \underline{352{,}6 \text{ mbar}}$

d) Vid vilken höjd över havet blir trycket lägre än 800 mbar.

2330 I figuren ses tre grafer: A, B och C.

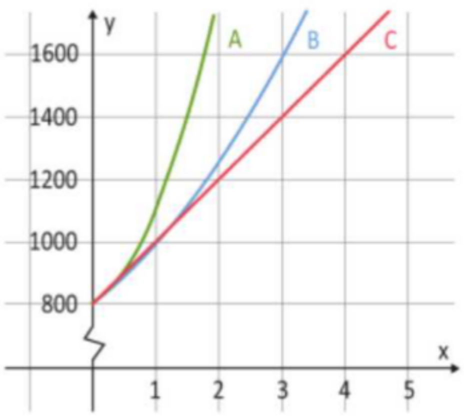

a) En av graferna kan beskrivas med formeln $y = 800 + 200x$. Vilken? Motivera.

b) En av graferna i figuren kan beskrivas med formeln $y = 200x^2 + 100x + 800$. Förklara hur du kan avgöra vilken som är andragradsfunktionens graf.

c) Den tredje grafen kan beskrivas med formeln $y = C \cdot a^x$. Ange värdet på konstanterna C och a.

2330. a) C, då $y = 800 + 200x$ är en linjär funktion.

b) $y(3) = 200 \cdot 3^2 + 100 \cdot 3 + 800 = 2900 > 1600 \Rightarrow$ A

c) $(0, 800) \Rightarrow C = 800$

$(3, 1600) \Rightarrow 800 \cdot a^3 = 1600 \Rightarrow a = 2^{1/3} = 1,26$

2331 Halten av en luftförorening i ett rum är y g/m^3. Halten avtar med tiden t timmar enligt funktionen

$y = 40{,}0 \cdot 0{,}985^t$

a) Beräkna halten efter 15 minuter.

b) Skriv en formel för funktionen där t är tiden i dygn.

2331. a) $y(0{,}25) = 40 \cdot 0{,}985^{0{,}25} = \underline{39{,}85 \text{ g/m}^3}$

b) $y = 40 \cdot 0{,}985^{24t} = \underline{40 \cdot 0{,}696^t}$

2332 Antalet bakterier i en bakteriekultur ökade exponentiellt med tiden. Från början uppskattades antalet bakterier till 12 000 och efter 4 timmar antogs antalet bakterier vara 15 200.

Beskriv antalet bakterier y efter tiden t timmar med en exponentialfunktion.

2332. $y = C \cdot a^x$

$(0, 12000) \Rightarrow C = 12000$

$(4, 15200) \Rightarrow 12000 \cdot a^4 = 15200 \Rightarrow a = \left(\frac{15{,}2}{12}\right)^{1/4} = 1{,}061$

$\underline{y = 12000 \cdot 1{,}06^x}$

2333 För en exponentialfunktion $f(x) = C \cdot a^x$ gäller att $f(-1) = 1$ och $f(1) = 3$.

a) Bestäm funktionen.

b) Bestäm $f(0)$ och $f(7)$.

2333. a) $(-1,1) \Rightarrow C \cdot a^{-1} = 1$

$(1,3) \Rightarrow C \cdot a^{1} = 3$

$a^2 = 3 \Rightarrow a = (\pm)\sqrt{3}$

$C = \frac{3}{a} = \frac{3}{\sqrt{3}} = \sqrt{3}$

$\underline{f(x) = \sqrt{3} \cdot (\sqrt{3})^x}$

b) $f(0) = \underline{\sqrt{3}}$

$f(7) = \sqrt{3} \cdot (\sqrt{3})^7 = (\sqrt{3})^8 = 3^4 = \underline{81}$

2408 Vilket tecken, >, < eller =, ska stå i rutan? Motivera ditt val.

a) $10^{2,5}$ ☐ 100 c) $10^{-1,5}$ ☐ 0,15

b) $10^{3,8}$ ☐ 10 000 d) $10^{-3,5}$ ☐ 0,001

2408. a) $10^{2,5} > 10^{2}$

b) $10^{3,8} < 10^{4}$

c) $10^{-1,5} = \frac{1}{10\sqrt{10}} = \frac{0,1}{\sqrt{10}} < 0,15$

d) $10^{-3,5} < 10^{-3}$

2409 Mellan vilka heltal ligger lösningen till

a) $10^{x} = 4100$ c) $10^{x} = 0,04$

b) $10^{x} = 62\,390$ d) $10^{x} = 0,000\,23$

2409. a) $3 < x < 4$ c) $-2 < x < -1$

b) $4 < x < 5$ d) $-4 < x < -3$

2410 Lös ekvationerna algebraiskt. Svara exakt och med ett närmevärde med två decimaler.

a) $0{,}3 \cdot 10^{3x} = 18$

b) $\frac{10^{2x}}{50} = 100$

c) $10^{3x} \cdot 10^{x} = 350$

d) $(10^{x})^{3} = 0{,}052$

2410. a) $x = \dfrac{\lg \frac{18}{0{,}3}}{3} \approx \underline{0{,}59}$

b) $x = \dfrac{\lg 5000}{2} \approx \underline{1{,}85}$

c) $x = \dfrac{\lg 350}{4} \approx \underline{0{,}64}$

d) $x = \dfrac{\lg 0{,}052}{3} \approx \underline{-0{,}43}$

2421 Ordna följande tal i storleksordning med det minsta talet först. Motivera.

lg 95 $\quad 10^{-3} \quad$ lg $10^5 \quad$ lg 0,2

2421. $\lg 95 \approx \lg 10^{2} = 2$

$\lg 10^{5} = 5$

$\lg 0{,}2 < 0$

$\underline{\lg 0{,}2 < 10^{-3} < \lg 95 < \lg 10^{5}}$

2422 Vilket tal är störst och vilket är minst?

4	$\lg 10^{-4}$	-3	$10^{\lg 3}$

2422.

$$\left.\begin{aligned} \lg 10^{-4} &= -4 \\ 10^{\lg 3} &= 3 \end{aligned}\right\} \quad \underline{\lg 10^{-4} < -3 < 10^{\lg 3} < 4}$$

2423 Bestäm följande värden med ett digitalt verktyg.

lg 2	lg 20	lg 200	lg 2000

a) Vilket mönster kan du se?

b) Bestäm lg 20 000 respektive lg 0,2 utan digitalt verktyg.

2423. a) $\lg 2000 = \lg 200 + 1 = \lg 20 + 2 = \lg 2 + 3$

$3{,}3 = 2{,}3 + 1 = 1{,}3 + 2 = 0{,}3 + 3$

b) $\lg 20000 = \lg(2 \cdot 10^4) = \lg 2 + 4 \approx 0{,}3 + 4 = 4{,}3$

$\lg 0{,}2 = \lg(2 \cdot 10^{-1}) = \lg 2 - 1 \approx 0{,}3 - 1 = -0{,}7$

2424 Skriv talen 0,1 och 2

a) som en potens med basen 10

b) som en tiologaritm.

2424. a) $0{,}1 = 10^{-1}$

$2 = 10^{\lg 2}$

b) $0{,}1 = \lg 10^{0{,}1}$

$2 = \lg 10^{2}$

2425 Lös ekvationerna algebraiskt. Svara med ett närmevärde med tre decimaler.

a) $5 \lg x = 3$

b) $\lg 2x = 0{,}15$

c) $0{,}5 = 1 - \lg x$

d) $4 \lg 4x = 0{,}24$

e) $1{,}7 = \lg(-x)$

f) $7 + 3 \lg 2x = 16$

2425. a) $x = 10^{3/5} \approx 3{,}981$

b) $x = \dfrac{10^{0{,}15}}{2} \approx 0{,}706$

c) $x = 10^{0{,}5} \approx 3{,}162$

d) $x = \dfrac{10^{0{,}06}}{4} \approx 0{,}287$

e) $x = -10^{1{,}7} \approx -50{,}119$

f) $x = \dfrac{10^{\frac{16-7}{3}}}{2} \approx 500$

2426 a) Skriv av tabellen och fyll i de värden som saknas.

x	0,1		10		1 000
$y = \lg x$		0		2	

b) Rita grafen till funktionen $y = \lg x$.

2426. a)

x	0,1	1	10	100	1000
$\lg x$	-1	0	1	2	3

b)

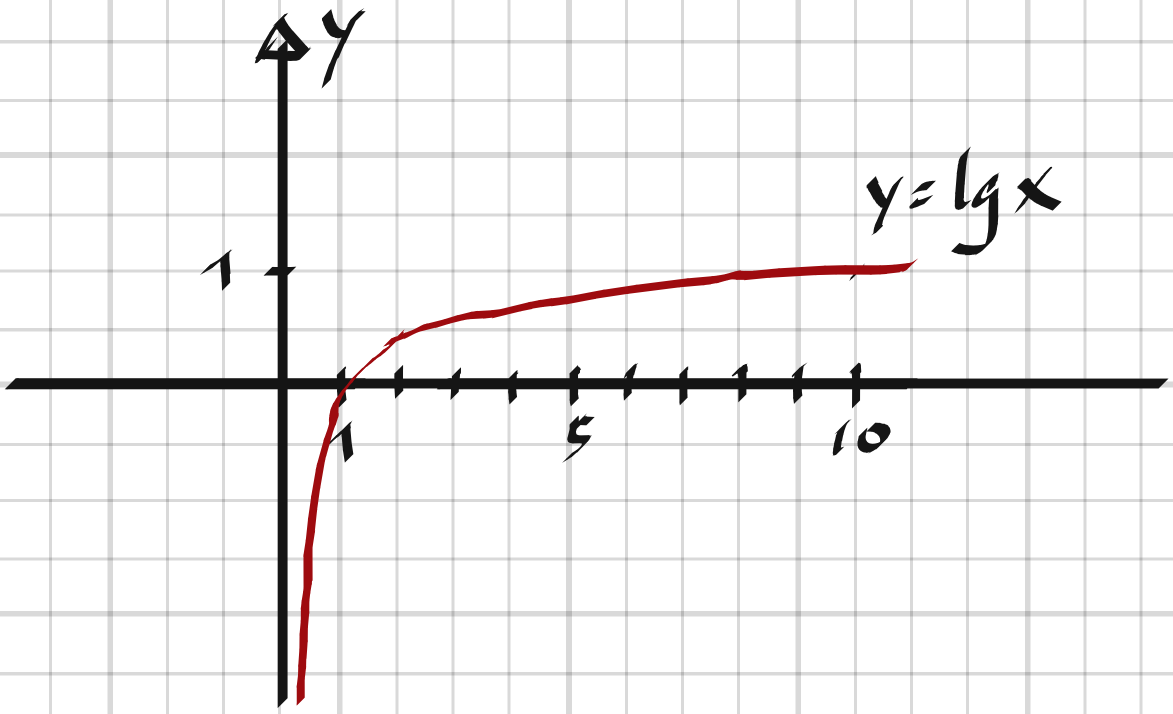

2427 Lös ekvationerna och svara exakt.

a) $10^{4+3x} = 8$

b) $0{,}3 \cdot 10^{3x-1} = 18$

c) $2 \cdot 10^{x-5} = \frac{14}{7\,000}$

d) $10^{-x} = 5$

2427.

a) $4 + 3x = \lg 8 \Rightarrow x = \frac{\lg 8 - 4}{3}$

b) $3x - 1 = \lg 60 \Rightarrow x = \frac{\lg 60 + 1}{3}$

c) $x - 5 = \lg 10^{-3} \Rightarrow x = 2$

d) $x = -\lg 5$

2428 Helmer tycker det är svårt att förklara skillnaden mellan $x = \lg 1$ och $\lg x = 1$. Hjälp honom att förklara skillnaden.

2428. $x = \lg 1$ är ett tal

$\lg x = 1$ är en ekvation vars x-värde $= 10$

2429 Surhetsgraden, i till exempel en sjö, anges med ett pH-värde.

Man mäter koncentrationen av vätejoner i sjön. Den skrivs $[H^+]$ och enheten är mol/liter.

Formeln för att beräkna pH är

$pH = -\lg [H^+]$

a) Beräkna pH om $[H^+] = 0{,}006$ mol/liter.

b) Visa att formeln kan skrivas
$[H^+] = 10^{-pH}$

c) Beräkna $[H^+]$ om pH = 1,5.

d) Hur många gånger högre är koncentrationen av vätejoner i en lösning med pH = 2 jämfört med pH = 5?

2429. a) $pH = -\lg 0{,}006 = \underline{2{,}2}$

b) $-pH = \lg [H^+]$

$10^{-pH} = 10^{\lg [H^+]} = [H^+]$ #

c) $[H^+] = 10^{-1{,}5} = \underline{0{,}032 \text{ mol/l}}$

d) $\dfrac{10^{-2}}{10^{-5}} = 10^{3} = \underline{1000}$

2430 Lös ekvationerna och svara exakt.

a) $\lg(3x+1) = 2$

b) $\lg(\lg x) = -1$

2430. a)

$$10^{\lg(3x+1)} = 10^2 \Rightarrow$$

$$3x+1 = 100$$

$$x = \frac{99}{3} = \underline{33}$$

b)

$$10^{\lg(\lg x)} = 10^{-1}$$

$$\lg x = 0,1$$

$$10^{\lg x} = 10^{0,1}$$

$$x = \underline{10^{0,1}}$$

2431 Lös ekvationen $2^{2x} = 5$ exakt genom att skriva om vänster led till en potens med basen 10.

2431.

$$\lg 2^{2x} = \lg 5$$

$$2x \cdot \lg 2 = \lg 5 \Rightarrow$$

$$x = \underline{\frac{\lg 5}{2 \cdot \lg 2}}$$

2443 Lös ekvationerna.

a) $31 \cdot 2^{5x} = 101$ b) $67 \cdot 0{,}5^{-0{,}6x} = 305$

2443.

a) $2^{5x} = \frac{101}{31}$

$\lg 2^{5x} = \lg \frac{101}{31}$

$5x \cdot \lg 2 = \lg \frac{101}{31}$

$x = \frac{\lg \frac{101}{31}}{5 \cdot \lg 2} = \underline{0{,}34}$

b) $0{,}5^{-0{,}6x} = \frac{305}{67}$

$\lg 0{,}5^{-0{,}6x} = \lg \frac{305}{67}$

$-0{,}6x \cdot \lg 0{,}5 = \lg \frac{305}{67}$

$x = \frac{\lg \frac{305}{67}}{-0{,}6 \cdot \lg 0{,}5} = \underline{3{,}64}$

2444 Nedan visas värdet av några logaritmer.

$\lg 4 \approx 0{,}60 \quad \lg 5 \approx 0{,}70 \quad \lg 7 \approx 0{,}85$

Visa hur man med hjälp av dessa värden utan räknare kan beräkna

a) $\lg 4^2$ b) $\lg 25$ c) $2 \lg 49$

2444.

a) $\lg 4^2 = 2 \cdot \lg 4 \approx 2 \cdot 0{,}60 = \underline{1{,}20}$

b) $\lg 25 = \lg 5^2 = 2 \cdot \lg 5 \approx 2 \cdot 0{,}70 = \underline{1{,}40}$

c) $2\lg 49 = 2 \cdot \lg 7^2 = 4 \cdot \lg 7 \approx 4 \cdot 0{,}85 = \underline{3{,}4}$

2445 Lös ekvationerna.

a) $3^4 \cdot 3^x = 3$ b) $\frac{2}{2^x} = 2^{x-5}$

2445.

a) $3^4 \cdot 3^x = 3^1$

$4 + x = 1$

$\underline{x = -3}$

b) $\frac{2^1}{2^x} = 2^{x-5}$

$2^{1-x} = 2^{x-5}$

$1 - x = x - 5$

$2x = 6$

$\underline{x = 3}$

2446 Lös ekvationerna algebraiskt och svara exakt.

a) $4^{3x} = 17$ c) $10^{4x} = 325$

b) $6^{x+3} = 21$ d) $3^x \cdot 3^x \cdot 3^x = 7$

2446.

a) $\lg 4^{3x} = \lg 17$

$3x \cdot \lg 4 = \lg 17$

$x = \dfrac{\lg 17}{3 \cdot \lg 4}$

b) $\lg 6^{x+3} = \lg 21$

$(x+3) \cdot \lg 6 = \lg 21$

$x = \dfrac{\lg 21}{\lg 6} - 3$

c) $\lg 10^{4x} = \lg 325$

$4x \cdot \lg 10 = \lg 325$

$x = \dfrac{\lg 325}{4}$

d) $3^{3x} = 7$

$\lg 3^{3x} = \lg 7$

$3x \cdot \lg 3 = \lg 7$

$x = \dfrac{\lg 7}{3 \cdot \lg 3}$

2447 Vilka av följande ekvationer kan lösas med hjälp av figuren?

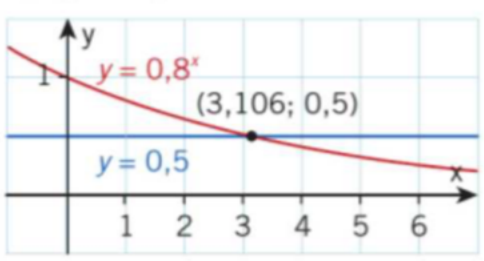

A $130 \cdot 0{,}8^x = 260$

B $1{,}8^x = \dfrac{1}{2}$

C $\left(\dfrac{4}{5}\right)^x = \dfrac{4}{8}$

D $400 = 800 \cdot 0{,}8^x$

2447.

C: $\left(\frac{4}{5}\right)^x = 0{,}8^x = \frac{4}{8} = \frac{1}{2}$

D: $0{,}8^x = \frac{400}{800} = \frac{1}{2}$

2448 Lös ekvationerna och svara exakt.

a) $9^{2x} \cdot 9^{5-x} = 9$

b) $\frac{4^{3x-1}}{4^{2x}} = 7$

c) $\left(\frac{a}{2}\right)^3 = a^{-2}$

d) $(3b)^3 = b^0$

2448. a) $9^{2x+5-x} = 9^1$

$x+5=1$

$\underline{x=-4}$

b) $4^{3x-1-2x} = 7$

$\lg 4^{x-1} = \lg 7$

$(x-1)\cdot \lg 4 = \lg 7$

$\underline{x = \frac{\lg 7}{\lg 4} + 1}$

c) $\frac{a^3}{2^3} = \frac{1}{a^2}$

$a^5 = 2^3$

$\underline{a = 8^{1/5}}$

d) $3^3 b^3 = b^0$

$b^3 = \frac{1}{3^3}$

$b = \left(\frac{1}{27}\right)^{1/3}$

$\underline{b = \frac{1}{3}}$

2449 Lös ekvationen algebraiskt.

$42 \cdot 1{,}5^x = 280 \cdot 0{,}85^x$

Kontrollera med digitalt verktyg.

2449.

$$\frac{1.5^x}{0.85^x} = \frac{280}{42}$$

$$\lg \left(\frac{1.5}{0.85}\right)^x = \lg \frac{280}{42}$$

$$x \cdot \lg \frac{1.5}{0.85} = \lg \frac{280}{42}$$

$$x = \frac{\lg \frac{280}{42}}{\lg \frac{1.5}{0.85}} = \underline{3.34}$$

2450 Lös ekvationerna.

a) $\lg x = 2 \lg 8$

b) $\lg x = \lg 2 + \lg 2 + \lg 2$

c) $3 \lg x = \lg 10$

d) $\lg (x - 2) = \frac{1}{2} \lg 0{,}2^2$

2450. a) $\lg x = \lg 8^2$

$\underline{x = 64}$

b) $\lg x = 3 \cdot \lg 2$

$\lg x = \lg 2^3$

$\underline{x = 8}$

c) $\lg x^3 = \lg 10$

$x^3 = 10$

$\underline{x = 10^{1/3}}$

d) $\lg (x-2) = \lg (0{,}2^2)^{\frac{1}{2}}$

$x - 2 = 0{,}2$

$\underline{x = 2{,}2}$

2451 Andy löser ekvationen $2 \lg x = \lg 9$ på följande sätt:

$$2 \lg x = \lg 9$$
$$\lg x^2 = \lg 9$$
$$x^2 = 9$$
Svar: $x = \pm 3$

a) Pröva rötterna.

b) Kommentera Andys lösningsmetod och svar.

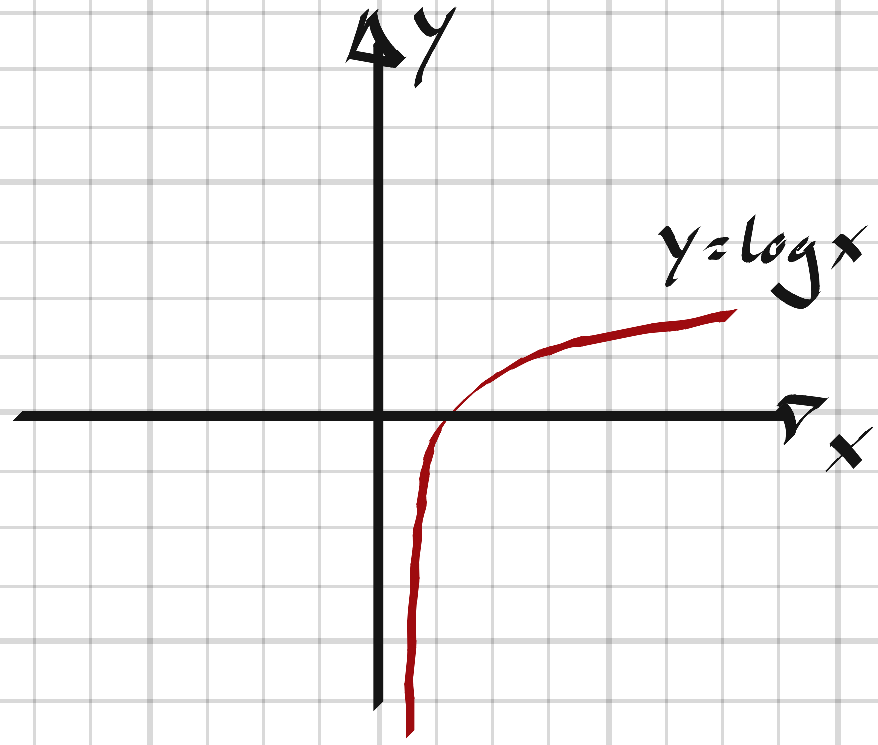

2451.

a) $2 \cdot \lg(-3)$ går ej

$2 \cdot \lg 3 = \lg 3^2 = \lg 9$ ok!

b) $x = -3$ är en falsk lösning då log-funktionen ej är definierad för negativa tal.

2452 Lös följande ekvationer, där a, b, c och d är positiva konstanter.

a) $ax^b = c$

b) $a^{bx} = c$

c) $ax^b = cx^d$

d) $a^{bx} = c^{dx}$

2452.

a)

$$b \cdot \lg x = \lg \frac{c}{a}$$

$$\lg x = \frac{1}{b} \lg \frac{c}{a}$$

$$\lg x = \lg \left(\frac{c}{a}\right)^{1/b}$$

$$x = \left(\frac{c}{a}\right)^{1/b}$$

b)

$$bx \cdot \lg a = \lg c$$

$$x = \frac{\lg c}{b \cdot \lg a}$$

c)

$$\lg ax^b = \lg c \cdot x^d$$

$$\lg a + b \cdot \lg x = \lg c + d \cdot \lg x$$

$$(b-d) \cdot \lg x = \lg c - \lg a$$

$$\lg x = \frac{\lg \frac{c}{a}}{b-d}$$

$$x = 10^{\frac{\lg \frac{c}{a}}{b-d}} = \left(10^{\lg \frac{c}{a}}\right)^{\frac{1}{b-d}}$$

$$x = \left(\frac{c}{a}\right)^{\frac{1}{b-d}}$$

d)

$$(a^b)^x = (c^d)^x$$

$x = 0$ (alla x om $a^b = c^d$)

2465 Lufttrycket p hPa (hektopascal) avtar exponentiellt med höjden h km över havet.

Vid höjden 5,8 km har trycket sjunkit till hälften av det tryck, 1 013 hPa, som råder vid havsytan.

a) Ange en formel för hur p beror av h.

b) Beräkna trycket på höjden 15 km.

c) På vilken höjd är trycket 250 hPa?

2465.

a) $p = C \cdot a^h$

$(0, 1013) \Rightarrow C = 1013$

$(5.8, \frac{1013}{2}) \Rightarrow 1013 \cdot a^{5.8} = \frac{1013}{2}$

$a^{5.8} = \frac{1}{2} \Rightarrow a = (\frac{1}{2})^{1/5.8} = 0.887$

$\underline{p = 1013 \cdot 0.887^h}$

b) $p(15) = 1013 \cdot 0.887^{15} = \underline{170 \text{ hPa}}$

c) $1013 \cdot 0.887^h = 250$

$h = \dfrac{\lg \frac{250}{1013}}{\lg 0.887} = \underline{12 \text{ km}}$

2466 Höjdhopp är en av grenarna i sjukamp för damer. Poängen $P(h)$ för ett höjdhopp beräknas med potensfunktionen

$P(h) = 1{,}84523(h-75)^{1{,}348}$

där h är höjden i centimeter.

a) Vilken poäng ger ett hopp på 174 cm?

b) Vilken höjd ger 1 000 poäng?

2466. a) $P(174) = 1{,}84523 \cdot (174-75)^{1{,}348} = \underline{904 \text{ poäng}}$

b) $1{,}84523(h-75)^{1{,}348} = 1000$

$$1{,}348 \cdot \lg(h-75) = \lg \frac{1000}{1{,}84523}$$

$$h = 10^{\frac{\lg \frac{1000}{1{,}84523}}{1{,}348}} + 75 = \underline{182 \text{ cm}}$$

2467 Ämnet jod-131 är radioaktivt. Mängden och strålningen avtar exponentiellt med tiden.

Vi har 400 mg jod-131 som har en halveringstid på 8,0 dygn. Det betyder att efter 8 dygn återstår halva mängden.

a) Hur mycket återstår efter 16 dygn?

b) Beräkna hur många procent som sönderfaller varje dygn.

c) Ställ upp en formel som anger hur mycket jod-131, y mg, vi har efter x dygn.

2467. a) $y = 400 \cdot a^x$

$a^8 = \frac{1}{2} \Rightarrow a = \left(\frac{1}{2}\right)^{1/8} = 0{,}917$

$y(16) = 400 \cdot 0{,}917^{16} = \underline{100 \text{ mg}}$

b) $1 - 0{,}917 = 0{,}083 = \underline{8{,}3\%}$

c) $\underline{y = 400 \cdot 0{,}917^x}$

2468 Temperaturen, y °C, på en lammstek ökar enligt funktionen

$y = 150 - 125 \cdot 0{,}85^t$

där t är tiden i timmar efter att man har satt in köttet i ugnen.

a) Vilken temperatur har köttet från början?

b) Vilken temperatur har köttet efter 45 minuter?

c) När är temperaturen på köttet 55 °C?

2468. a) $y(0) = 150 - 125 = 25\ °C$

b) $y\left(\frac{3}{4}\right) = 150 - 125 \cdot 0{,}85^{3/4} = 39\ °C$

c) $150 - 125 \cdot 0{,}85^t = 55$

$$0.85^t = \frac{150-55}{125}$$

$$t = \frac{\lg \frac{150-55}{125}}{\lg 0{,}85} = 1.7\,h \approx 1h\,40\,min$$

2469 En patient får en injektion av ett läkemedel. Man vet att denna mängd avtar exponentiellt med tiden.

Vid en mätning fanns det efter 42 timmar kvar 30% av medicinen i kroppen.

Hur lång är halveringstiden för medicinen.

2469.

$$y = c \cdot a^t$$

$$a^{42} = 0{,}3 \Rightarrow a = 0{,}3^{1/42} = 0{,}972$$

$$0{,}972^t = 0{,}5$$

$$t = \frac{\lg 0{,}5}{\lg 0{,}972} = \underline{24\ h}$$

2470

Land	Folkmängd 1970	Tillväxttakt
Filippinerna	38,7 miljoner	2,5 % per år
Storbritannien	55,6 miljoner	0,2 % per år

Vilket år borde de båda länderna ha haft lika stora folkmängder?
Lös uppgiften algebraiskt.

2470.

$$38{,}7 \cdot 1{,}025^x = 55{,}6 \cdot 1{,}002^x$$

$$\left(\frac{1{,}025}{1{,}002}\right)^x = \frac{55{,}6}{38{,}7}$$

$$x = \frac{\lg \frac{55{,}6}{38{,}7}}{\lg \frac{1{,}025}{1{,}002}} = 16 \Rightarrow 1970 + 16 = \underline{1986}$$

2471 Magnituden på Richterskalan är ett mått på den energi som utlöses vid en jordbävning. Vid en katastrofal jordbävning (magnituden 9 eller högre) frigörs energi av samma storleksordning som Sverige förbrukar på ett helt år.

Mellan jordbävningens magnitud M och den frigjorda energin E J (joule) finns enligt Richterskalan sambandet

$M = \frac{2}{3}(\lg E - 4{,}4)$

a) Lös ut E i denna formel.

b) Jordbävningen år 1989 i San Francisco hade magnituden $M_1 = 7{,}1$ medan den år 1906 hade $M_2 = 8{,}1$.
Beräkna och tolka kvoten E_2/E_1.

c) Hur mycket ökar magnituden om den frigjorda energin fördubblas?

2471.

a) $\lg E = \frac{3}{2}M + 4{,}4$

$$E = 10^{\frac{3}{2}M + 4{,}4}$$

b) $$\frac{E_2}{E_1} = 10^{\frac{3}{2}(M_2 - M_1)} = 10^{\frac{3}{2}(8{,}1-7{,}1)} = 31{,}6$$

Energin 1906 var 32 ggr större.

c) $$10^{\frac{3}{2}\cdot \Delta M} = 2$$

$$\Delta M = \frac{2}{3}\cdot \lg 2 = 0{,}2$$

2472 En kropp med temperaturen T svalnar i en omgivning med lägre temperatur T_0.

Om omgivningens temperatur är konstant och luftväxlingen god, sker avsvalningen på ett sådant sätt att temperaturdifferensen

$D = T - T_0$

avtar exponentiellt med tiden t.

En banktjänsteman hittades mördad på sitt luftkonditionerade kontor.

När mordet upptäcktes kl 15.00 var kroppens temperatur 29,5 °C. Kl 16.50 hade den sjunkit till 27,0 °C. Temperaturen på kontoret är konstant 20,0 °C.

När skedde mordet? Normal kroppstemperatur är 37,0 °C.

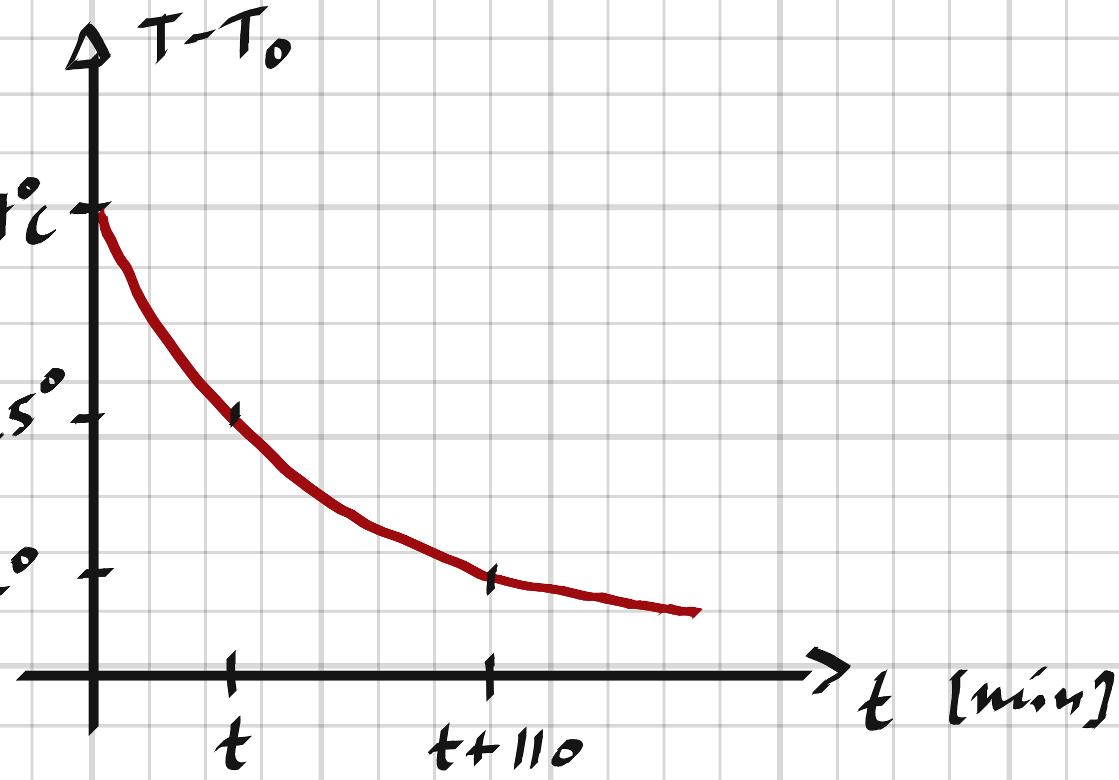

2472. $T - T_0 = C \cdot a^t$

$t = 0$: $37 - 20 = C \cdot a^0 \Rightarrow C = 17$

$t = t$: $29{,}5 - 20 = 17 \cdot a^t$

$t = t + 110$: $27 - 20 = 17 \cdot a^{t+110}$

$$\frac{a^{t+110}}{a^t} = \frac{7}{9{,}5} \Rightarrow a^{110} = \frac{7}{9{,}5} \Rightarrow a = \left(\frac{7}{9{,}5}\right)^{1/110} = 0{,}9972$$

$$9{,}5 = 17 \cdot 0{,}997^t \Rightarrow t = \frac{\lg \frac{9{,}5}{17}}{\lg 0{,}9972} = 210 \text{ min} = 3{,}5 \text{ h}$$

Mordet skedde 3,5 h innan kl 15:00, dvs kl. 11:30

2506 När Johannes reste i Nepal undersökte han vattnets kokpunkt på olika platser.

I tabellen ser du hans resultat.

	Höjd över havet	Vattnets kokpunkt
Katmandu	1 400 m	95 °C
Namche Bazar	3 440 m	88 °C
Everest Base Camp	5 545 m	81 °C

a) Ange en linjär funktion som beskriver vattnets kokpunkt, y °C, som en funktion av höjden, x km, över havet.

b) Vid vilken temperatur kokar vatten på höjden 2,6 km över havet enligt funktionen?

c) På vilken höjd över havet kokar vatten vid 70 °C?

2506. **Löst i Geogebra:**

a) $y = \underline{-3{,}38x + 99{,}7}$

b) $y(2{,}6) = \underline{91\text{ °C}}$

c) $x = \underline{8{,}8 \text{ km}}$

$f(x) = \text{FitPoly}(l1, 1)$

$\rightarrow -3.3773\,x + 99.691$

$a = f(2.6)$

$\rightarrow 90.9101$

$l2 = \text{NSolve}(f = 70)$

$\approx \{x = 8.7914\}$

\+ Input…

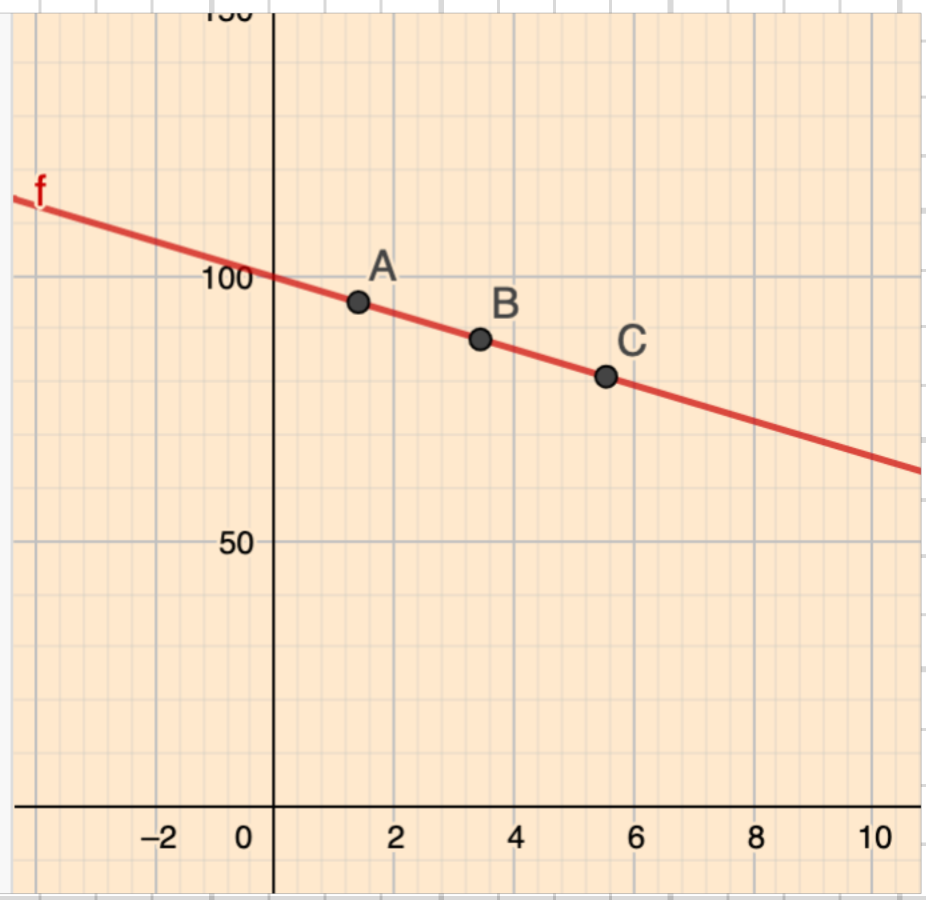

2507 En vildsvinsstam har ökat enligt följande data:

År, x	0	1	2	3
Antal, y	48	81	130	206

a) Anpassa en linjär, en kvadratisk respektive en exponentiell funktion till värdena.

b) Vi antar att stammen lever i ett område som efter en tid innehåller 800 djur.
Hur lång tid tar det för stammen att växa till detta antal enligt de olika modellerna i a)?

2507.

Löst i Geogebra:

a) Linjär: $52.3x + 37.8$

Kvadratisk: $10.75x^2 + 20.05x + 48.55$

Exponentiell: $48.85e^{0.484x}$

b) Linjär: 14.6 år

Kvadratisk: 7.5 år

Exponentiell: 5.8 år

$f(x) = \text{FitPoly}(l1, 1)$

$\rightarrow 52.3x + 37.8$

$g(x) = \text{FitPoly}(l1, 2)$

$\rightarrow 10.75x^2 + 20.05x + 48.55$

$h(x) = \text{FitExp}(l1)$

$\rightarrow 48.8522\, e^{0.4843x}$

$l2 = \text{NSolve}(f = 800)$

$\approx \{x = 14.5736\}$

$l3 = \text{NSolve}(g = 800)$

$\approx \{x = -9.3452, x = 7.4801\}$

$l4 = \text{NSolve}(h = 800)$

$\approx \{x = 5.7728\}$

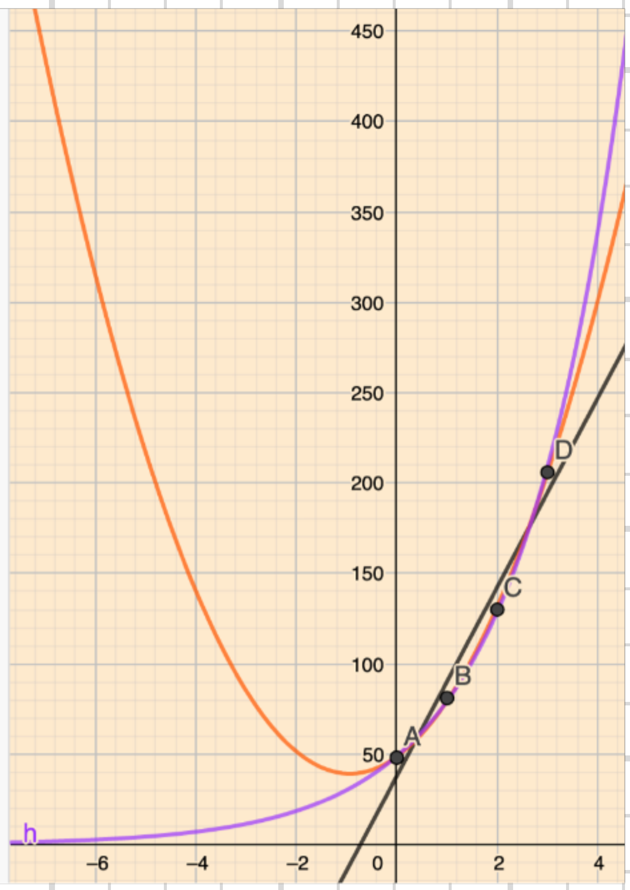

2508 Stoppsträckan för en bil, y m, uppmättes vid några olika hastigheter, x km/h. Tabellerna visar resultatet vid två olika väglag, I och II.

I

Hastighet (x km/h)	20	40	60	80	100	120
Stoppsträcka (y m)	11	26	50	78	108	145

II

Hastighet (x km/h)	20	40	60	80	100	120
Stoppsträcka (y m)	9	22	40	65	92	125

a) Anpassa en andragradsfunktion till respektive mätserie.

b) Hur mycket längre var bromssträckan vid 90 km/h på det sämre väglaget?

2508. Löst i Geogebra:

a) $y_I = 0.006x^2 + 0.5111x - 2.4$

$y_{II} = 0.0061x^2 + 0.3143x$

b) $y_I(90) - y_{II}(90) = 14.6$ m

$f(x) = \text{FitPoly}(l1, 2)$

$\rightarrow 0.006x^2 + 0.5111x - 2.4$

$g(x) = \text{FitPoly}(l2, 2)$

$\rightarrow 0.0061x^2 + 0.3143x$

$a = f(90) - g(90)$

$\rightarrow 14.5875$

+ Input...

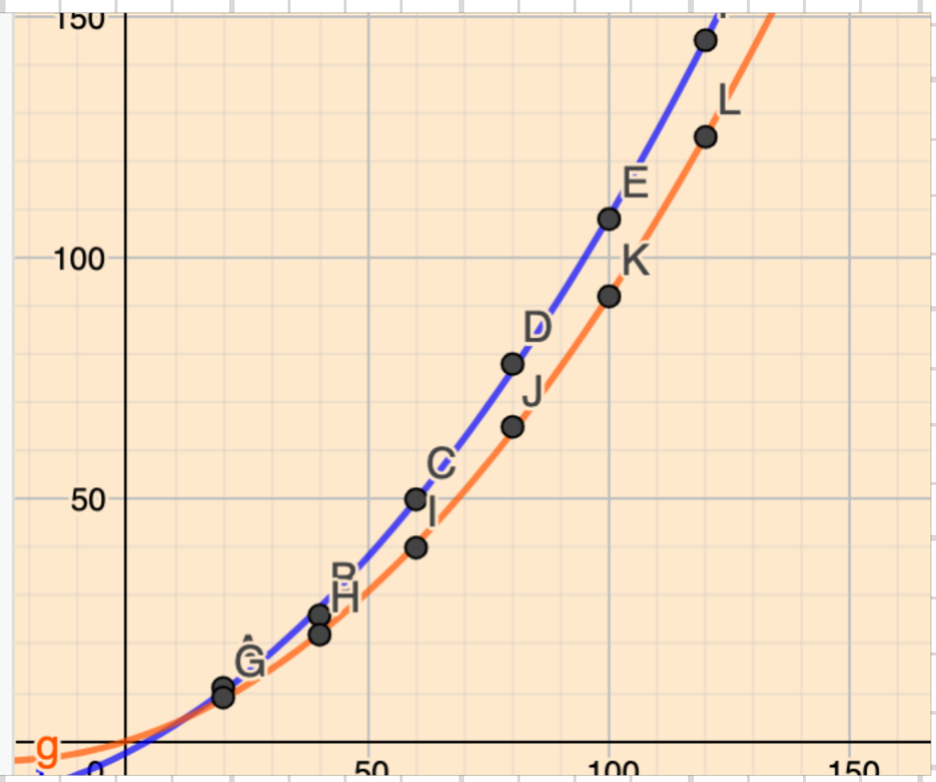

2509 Tian säger att det är omöjligt att anpassa en exponentiell funktion till punkterna (0, 7) och (5, 7).

Har hon rätt? Undersök och förklara.

2509. Ja, då de har samma y-värde.

2510 En företagare jämför företagets vinst och reklamkostnader. Under några månader gör företagaren följande noteringar (alla värden är angivna i antal tusen kronor, kkr).

Reklam (kkr)	2,2	2,0	3,0	5,0	2,6	3,5	4,5
Vinst (kkr)	20,3	19,0	25,1	26,2	23,0	26,5	26,7

Gör en matematisk modell som beskriver hur företagets vinst påverkas av reklamkostnaderna.

Rekommendera hur mycket som bör satsas på reklam.

2510. Löst i Geogebra:

$V(x) = -1,781x^2 + 14,800x - 3,488$

$V_{max} = V(4,16)$ => 4200 kr bör satsas på reklam.

l1 = {A, B, C, D, E, F, G}

→ {(2.2, 20.3), (2, 19), (3, 25.1), (5, 26.2), (

f(x) = FitPoly(l1, 2)

→ $-1.781x^2 + 14.7999x - 3.4884$

H = Extremum(f)

→ (4.155, 27.2582)

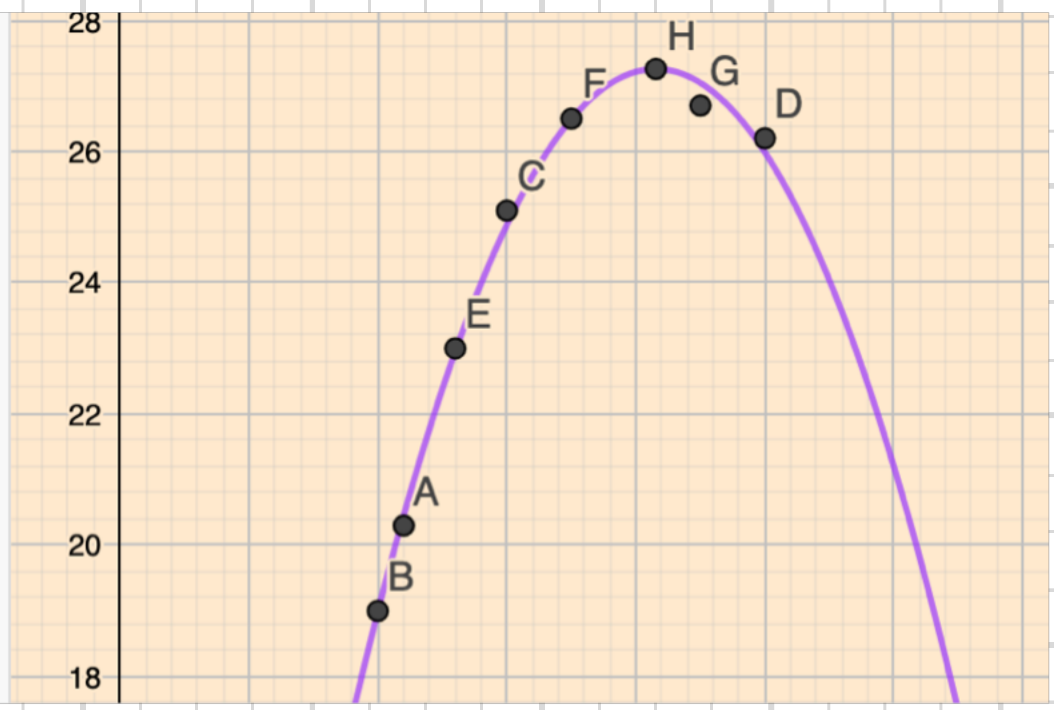

2516 Använd de markerade punkterna för att algebraiskt bestämma en formel för y.

a)

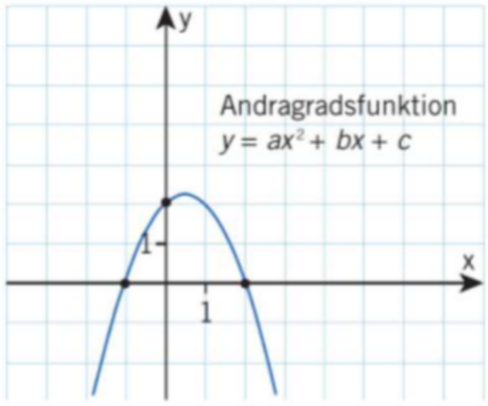

b)

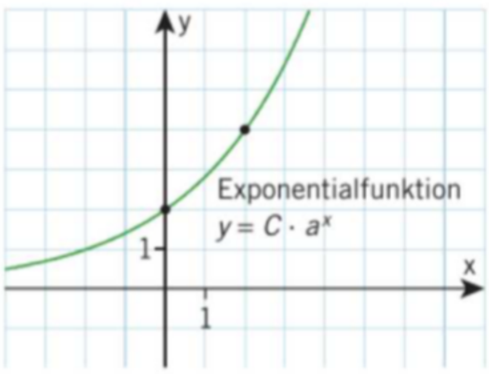

c)

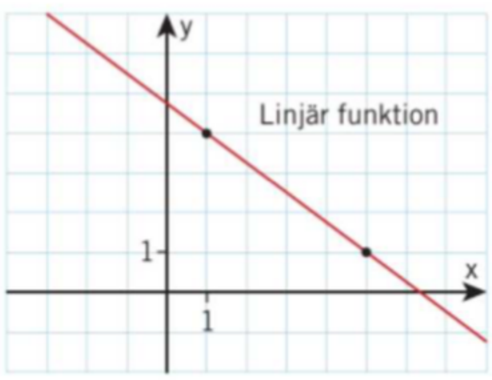

2516. a) $y = k(x+1)(x-2)$

$(0,2) \Rightarrow k(0+1)(0-2) = 2 \Rightarrow k = -1$

$y = -(x+1)(x-2) = \underline{-x^2 + x + 2}$

b) $y = C \cdot a^x$

$(0,2) \Rightarrow C = 2$

$(2,4) \Rightarrow 2 \cdot a^2 = 4 \Rightarrow a = \sqrt{2}$

$y = 2 \cdot (\sqrt{2})^x = \underline{2 \cdot 2^{x/2}}$

c) $y = kx + m$

$k = \frac{\Delta y}{\Delta x} = -\frac{3}{4}$, $(1,4) \Rightarrow -\frac{3}{4} \cdot 1 + m = 4 \Rightarrow m = \frac{19}{4}$

$y = \underline{-\frac{3}{4}x + \frac{19}{4}}$

2517 Vilken andragradsfunktion går genom punkterna (0, 6), (1, 7) och (–3, –9)?

a) Lös uppgiften med ett ekvationssystem.

b) Lös uppgiften med ett digitalt verktyg.

2517.

a) $y = ax^2 + bx + c$

$(0,6) \Rightarrow c = 6$

$$\begin{array}{l} (1,7) \Rightarrow \\ (-3,-9) \Rightarrow \end{array} \begin{cases} a + b + 6 = 7 \\ 9a - 3b + 6 = -9 \end{cases} \equiv \begin{cases} 3a + 3b + 18 = 21 \\ 9a - 3b + 6 = -9 \end{cases}$$

$$+ \quad 12a \qquad + 24 = 12$$

$a = -1$

$b = 7 - 6 + 1 = 2$

$\underline{y = -x^2 + 2x + 6}$

b) Löst i Geogebra:

A = (0, 6)

B = (1, 7)

C = (-3, -9)

l1 = {A, B, C}

→ {(0, 6), (1, 7), (-3, -9)}

f(x) = FitPoly(l1, 2)

→ $-x^2 + 2x + 6$

Input...

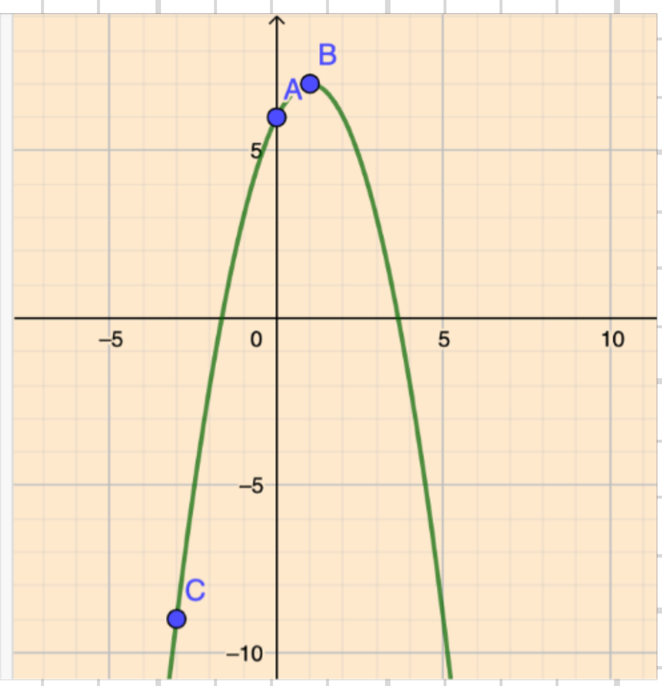

2518 Använd en algebraisk metod för att bestämma grafen till exponentialfunktionen som går genom punkterna (1, 200) och (3, 50).

2518.

$$y = c \cdot a^x$$

$$\begin{aligned}(1,200) &\Rightarrow \\ (3,50) &\Rightarrow\end{aligned} \begin{cases} c \cdot a = 200 \\ c \cdot a^3 = 50 \end{cases} \Rightarrow a^2 = \frac{50}{200}$$

$$a = \overset{+}{(-)}\sqrt{\frac{5}{20}} = 0{,}5$$

$$c = \frac{200}{a} = \frac{200}{0.5} = 400$$

$$\underline{y = 400 \cdot 0.5^x}$$

2519 a) Figuren visar en andragradsfunktion, vilken?

b) Flytta grafen 4 steg åt höger och ange formeln för den nya funktionen.

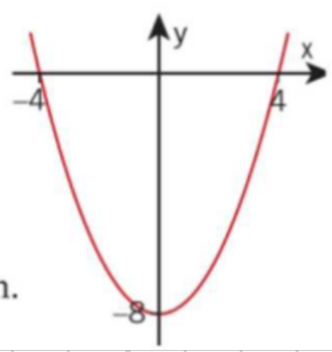

2519.

a) $y = k(x+4)(x-4) = k(x^2-16)$

$(0,-8) \Rightarrow k \cdot (-16) = -8 \Rightarrow k = 1/2$

$$\underline{y = \frac{x^2}{2} - 8}$$

b) $y = kx(x-8) = kx^2 - 8kx$

$(4,-8) \Rightarrow 4k \cdot (-4) = -8 \Rightarrow k = 1/2$

$$\underline{y = \frac{x^2}{2} - 4x}$$

2520 Figuren visar öppningen till en tunnel.

Måtten är angivna i decimeter.

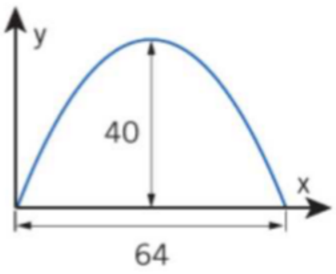

a) Ange en andragradsfunktion som beskriver hur höjden i tunneln varierar.

b) Kommer en lastbil som är 2 m bred och 3,5 m hög att kunna passera genom tunneln?

2520.

a) $y = kx(x-64) = kx^2 - 64kx$

$(32,40) \Rightarrow 32k \cdot (-32) = 40 \Rightarrow k = -\frac{40}{32^2} = -0{,}039$

$y = -0{,}039x^2 + 2{,}5x$ dm

b) $-0{,}039x^2 + 2{,}5x = 35$

$x^2 - 64{,}1x + 897{,}4 = 0$

$x = 32{,}05 \pm \sqrt{32{,}05^2 - 897{,}4} = 32{,}05 \pm 11{,}39$ dm

$x_1 = 20{,}66$ dm

$x_2 = 43{,}44$ dm

$x_2 - x_1 = 43{,}44 - 20{,}66$ dm $= 22{,}8$ dm $= 2{,}28$ m

Ja, lastbilen kommer att passera då bredden är 2,28 m vid höjden 3,5 m.

2521 Innerformen på ett runt fågelbad följer en andragradsfunktion. Innerdiametern vid ytan är 36 cm.

Figuren visar höjden över marken i mitten och 10 cm från mitten.

Badet fylls till bredden med vatten.

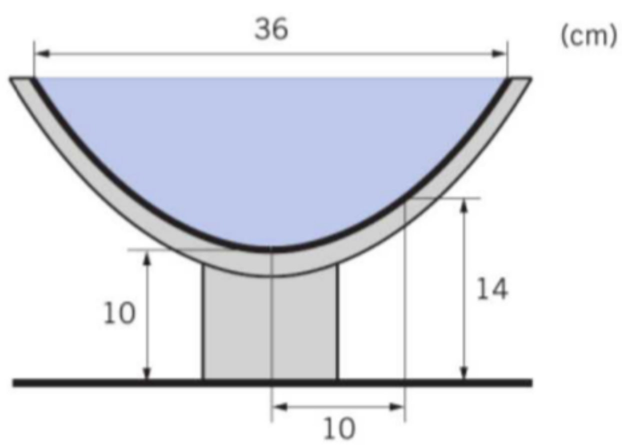

Hur högt över marken är vattenytan?

2521. $y = ax^2 + c$

$(0,10) \Rightarrow c = 10$

$(10,14) \Rightarrow a \cdot 10^2 + 10 = 14 \Rightarrow a = \frac{14-10}{100} = 0{,}04$

$y = 0{,}04x^2 + 10$

$y\left(\frac{36}{2}\right) = 0{,}04 \cdot 18^2 + 10 = 22{,}96 \approx \underline{23 \text{ cm}}$